

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

til Den europeiske
unions tidende

Nr. 14

23. årgang

10.3.2016

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-komiteen	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2016/EØS/14/01		Vedtatt i EFTAs overvåkningsorgan nr. 404/14/COL av 8. oktober 2014 om investeringsincentivordningen på Island	1
	3.	EFTA-domstolen	
	III	EU-ORGANER	
	1.	Kommisjonen	
2016/EØS/14/02		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7849 – MOL/ ENI Hungaria/ENI Slovenija) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	34
2016/EØS/14/03		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7873 – Worldline/Equens/ PaySquare)	35
2016/EØS/14/04		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7874 – Warburg Pincus/ General Atlantic/Unicredit/Pioneer US) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	36
2016/EØS/14/05		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7925 – Newell Rubbermaid/ Jarden) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	37
2016/EØS/14/06		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7937 – Computer Science Corporation/Xchanging) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte ..	38
2016/EØS/14/07		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7952 – Bridgepoint Group/ Smyk Group) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	39
2016/EØS/14/08		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7967 – Apax Partners/ Neuberger Berman/Engineering) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	40

2016/EØS/14/09	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7745 – Fortum/Lietuvos Energija/JV)	41
2016/EØS/14/10	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7898 – Arauco/Sonae Industria/Tafisa)	41
2016/EØS/14/11	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7914 – KKR & Co/Webhelp SAS)	42
2016/EØS/14/12	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7916 – Macquarie Capital/Ivanhoe/Logos Australia/Logos China)	42
2016/EØS/14/13	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7922 – Nordic Capital/Greendeli Investment Holding)	43
2016/EØS/14/14	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7938 – Catterton/L Companies)	43
2016/EØS/14/15	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak M.7945 – UTC/Riello Group)	44
2016/EØS/14/16	Statsstøtte – Tyskland – Statsstøtte SA.34402 (2015/C) (tidl. 2012/NN) – Statsstøtte til finansiering av programvareløsninger til universiteter (HIS) – Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til artikkel 108 nr. 2 TEUV	44
2016/EØS/14/17	Innbydelse til å sende inn søknader – 2016 – Unionens tredje handlingsprogram på området helse (2014–2020)	45
2016/EØS/14/18	Innbydelse til å sende inn forslag innenfor arbeidsprogrammet for tilskudd til transeuropeiske telekommunikasjonsnett innenfor ordningen for et sammenkople t Europa for perioden 2014–2020 (<i>Kommisjonens gjennomføringsbeslutning K(2016) 1225</i>)	45
2016/EØS/14/19	Kommisjonsmelding som gjelder artikkel 4 nr. 3 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/22/EF om nedlegging av forbod med omsyn til vern av forbrukerinteresser, som kodifiserer direktiv 98/27/EF, med hensyn til de institusjoner som kan reise sak i henhold til direktivets artikkel 2	46
2016/EØS/14/20	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/48/EF av 18. juni 2009 om sikkerhetskrav til leketøy (<i>Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til Unionens harmoniseringsregelverk</i>)	46

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

2016/EØS/14/01

nr. 404/14/COL

av 8. oktober 2014

om investeringsincentivordningen på Island

(Island)

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN (HERETTER KALT OVERVÅKNINGSORGANET) HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt EØS-avtalen), særlig artikkel 61–63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen), særlig artikkel 24,

under henvisning til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 (heretter kalt protokoll 3), særlig del I artikkel 1 nr. 2 og del II artikkel 7 nr. 5 og artikkel 14,

etter å ha oppfordret berørte parter til å inngi kommentarer i henhold til disse bestemmelser⁽¹⁾, og etter å ha tatt disse kommentarene i betraktning,

og ut fra følgende betraktninger:

I. FAKTISKE FORHOLD

1. Dokumentenes rekkefølge

- 1) Den 13. oktober 2010 godkjente Overvåkningsorganet en investeringsincentivordning (heretter kalt ”ordningen”) meldt av islandske myndigheter i henhold til del I artikkel 1 nr. 3 i protokoll 3. Overvåkningsorganet ga sin godkjenning i vedtak nr. 390/10/COL⁽²⁾.
- 2) Ordningen åpnet for muligheten til å gi støtte i form av direkte tilskudd, gjennom ulike skattefritak og gjennom salg og utleie av grunn til under markedsverdi, til selskaper innenfor alle sektorer unntatt finanssektoren. Disse tilskuddene ble gitt i forbindelse med en innledende investering i områder på Island som kunne motta regionalstøtte (såkalte ”c-regioner”).
- 3) Ordningen utløp 31. desember 2013.
- 4) Det rettslige grunnlaget for ordningen slik den ble godkjent av Overvåkningsorganet, var
 - a. lov nr. 99/2010 om incentiver til innledende investeringer på Island (”lov nr. 99/2010”) ble vedtatt av parlamentet på Island 29. juni 2010 og trådte i kraft 3. juli 2010, med forbehold for Overvåkningsorganets godkjenning, og
 - b. forskrift nr. 985/2010 om incentiver til innledende investeringer på Island, utstedt av Industridepartementet 25. november 2010 (heretter kalt ”incentivforskriften”), som tilsvarende et utkast til forskrift fremlagt for Overvåkningsorganet 27. september 2010. Incentivforskriften utgjør avledet regelverk som bygger på lov nr. 99/2010.

⁽¹⁾ Overvåkningsorganets vedtak av 30.4.2013 om å innlede formell undersøkelse med hensyn til visse investeringsincentivordninger og visse investeringsavtaler (EUT C 237 av 15.8.2013, s. 4, og EØS-tillegget nr. 45 av 15.8.2013, s. 1).

⁽²⁾ Finnes på <http://www.eftasurv.int/media/state-aid/390-10-COL.pdf>

- 5) Den 30. desember 2010 utferdiget Industridepartementet en ny forskrift, forskrift nr. 1150/2010 (heretter kalt "tilleggsforskriften"), om endring av incentivforskriften. I henhold til protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3 skulle tilleggsforskriften ha vært meldt til Overvåkningsorganet. Overvåkningsorganet mottok imidlertid ingen melding.
- 6) I perioden 2010-2013 inngikk den islandske stat en rekke avtaler, som den mente falt inn under ordningen, og dermed var berettiget til å motta støtte i forbindelse med ordningen. Disse avtalene er som følger⁽³⁾:
- a. Den 30. desember 2010 inngikk industriministeren, på vegne av den islandske regjering, en investeringsavtale med Becromal Iceland ehf. og Becromal Properties ehf. (nå Krossaneseignir ehf.) (samlet omtalt som "Becromal"), Stokkur Energy ehf. og Becromal S.p.A. ("Becromal-investeringsavtalen").
 - b. Den 30. desember 2010 inngikk industriministeren, på vegne av den islandske regjering, en investeringsavtale med Thorsil ehf., Timminco Ltd. og Stokkur Energy ehf. ("Thorsil-investeringsavtalen").
 - c. Den 17. februar 2011 inngikk ministeren for industri, energi- og turisme og finansministeren, på vegne av den islandske regjering, en investeringsavtale med Íslenska Kísilfélagið ehf., Tomahawk Development á Íslandi ehf. og GSM Enterprises LLC ("Kísilfélagið-investeringsavtalen").
 - d. Den 22. september 2011 inngikk ministeren for industri, energi og turisme, på vegne av den islandske regjering, en investeringsavtale med Verne Real Estate II ehf. og Verne Holdings Ltd. ("Verne-investeringsavtalen").
 - e. Den 7. mai 2012 inngikk ministeren for industri, energi og turisme, på vegne av den islandske regjeringen, en investeringsavtale med GMR Endurvinnslan ehf. ("GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen").
 - f. Den 28. januar 2013 inngikk industriministeren, på vegne av den islandske regjering, en investeringsavtale med Marmeti ehf. ("Marmeti-investeringsavtalen").

2. Framgangsmåte

- 7) Etter drøfting før melding underrettet islandske myndigheter Overvåkningsorganet 13. desember 2012, i samsvar med del 1 artikkel 1 nr. 3 i protokoll 3, om en rekke forslag til endringer av lov nr. 99/2010 (heretter kalt "de meldte endringene").
- 8) I løpet av den foreløpige undersøkelsen av de meldte endringene merket Overvåkningsorganet seg de ikke-meldte endringene av incentivforskriften. Videre undersøkelse reiste dessuten en rekke spørsmål om forenligheten med EØS-retten av investeringsavtalene som ble inngått fra 2010 til 2013, tilsynelatende i henhold til ordningen.
- 9) Ved vedtak nr. 177/13/COL av 30. april 2013 innledet Overvåkningsorganet den formelle undersøkelsen av ordningen og investeringsavtalene ("åpningsvedtaket")⁽⁴⁾. Islandske myndigheter og Becromal innga kommentarer til åpningsvedtaket⁽⁵⁾. Ved et brev datert 10. oktober 2013 videresendte Overvåkningsorganet kommentarene fra Becromal til islandske myndigheter og oppfordret dem til å framlegge sine synspunkter på disse kommentarene. Ytterlige synspunkter ble imidlertid ikke framlagt for islandske myndigheter.
- 10) Saken ble også drøftet på et møte mellom Overvåkningsorganet og representanter for Becromal i Brussel 29. april 2014.

⁽³⁾ Investeringsavtalene er offentlig tilgjengelig, i samsvar med artikkel 21 nr. 4 i lov nr. 99/2010, og finnes (fra og med 4.3.2013) på engelsk og islandsk på <http://stjornartidindi.is/AdvertList.aspx?ID=7F3926F3-992D-4211-903D-D4F28F1DC87A&view=2&value=ddc9274e-1111-44ac-9d52-5ffa832684fc>

⁽⁴⁾ Finnes på www.eftasurv.int.

⁽⁵⁾ Se avsnitt I.5 under.

3. Beskrivelse av tiltakene

3.1 Bakgrunn

- 11) Ordningen hadde som mål å fremme innledende investering og dermed skape arbeidsplasser i vanskeligstilte regioner på Island.
- 12) Dette vedtak gjelder tre sett av tiltak som er truffet på Island i forbindelse med ordningen: i) de meldte endringene, ii) de ikke-meldte endringene og iii) investeringsavtalene. I åpningsvedtaket stilte Overvåkningsorganet seg tvilende til om tiltakene var i samsvar med EØS-avtalens virkemåte, og om støtten som ble gitt i henhold til investeringsavtalene ble gitt innenfor virkeområdet for den godkjente ordningen.

3.2 De meldte endringene av ordningen

- 13) Den 30. november framla den islandske regjering et lovforslag for parlamentet, med forslag om en rekke endringer av den eksisterende støtteordningen. Den 13. desember 2012 meldte islandske myndigheter de foreslåtte endringene til Overvåkningsorganet. Parlamentet på Island vedtok lovforslaget som lov nr. 25/2013 den 13. mars 2013, på det grunnlag at den ikke ville tre i kraft før Overvåkningsorganet hadde gjort et vedtak om godkjenning av endringene. De meldte endringene, som er beskrevet i detalj i åpningsvedtaket⁽⁶⁾, gjaldt følgende:
- Avskaffelse av direkte tilskudd.
 - Reduksjon av skatt på selskapsskatt til 18 %.
 - Avskaffelse av stempelavgift.
 - Reduksjon av den kommunale eiendomsskatten på nye investeringsprosjekter med 50 %.
 - Reduksjon av den alminnelige trygdeavgiften på nye investeringsprosjekter på 50 %.

- 14) Disse endringene trådte ikke i kraft før ordningen utløp.

3.3 De ikke-meldte endringene av ordningen

- 15) Den islandske regjeringen innførte tilleggsforskriften kort tid etter at Overvåkningsorganet godkjente ordningen.
- 16) Tilleggsforskriften endret en rekke bestemmelser i incentivforskriften, som fastsatte vilkårene for å gi støtte i henhold til lov nr. 99/2010.
- 17) For det første berørte tilleggsforskriften anvendelsen av incentivvirkningstesten i ordningen, omhandlet i artikkel 3 i incentivforskriften, ved tilføyelse av en henvisning til "en særlig investeringsavtale" som ble inngått før lov nr. 99/2010 trådte i kraft⁽⁷⁾. Som det framgår av åpningsvedtaket, var Overvåkningsorganet foreløpige mening at denne endringen gjør at det kan gis støtte til prosjekter som ble påbegynt før ordningen trådte i kraft.
- 18) For det andre endret tilleggsforskriften artikkel 8 i incentivforskriften ved å vise til høyeste gjeldende selskapsskatt "[...] ifølge en særlig investeringsavtale før loven trådte i kraft"⁽⁸⁾. I åpningsvedtaket var Overvåkningsorganets foreløpige holdning at også denne endringen

⁽⁶⁾ Se betraktning 14-15.

⁽⁷⁾ Overvåkningsorganets oversettelse med teksten tilføyd ved tilleggsforskriften understreket:

"Artikkel 3 – Vilkår for å gi støtte:

Ved vurdering av hvorvidt det skal gis støtte til nye investeringsprosjekter, ifølge lov. nr. 99/2010, skal følgende kumulative kriterier være oppfylt: [...]

c. det mulige investeringsprosjektet er ikke påbegynt før en avtale er undertegnet ifølge artikkel 20, eller ifølge en særlig investeringsavtale før loven trådte i kraft, og det er påvist at tildelingen av støtte er en forutsetning for at prosjektet kan gjennomføres på Island."

⁽⁸⁾ Overvåkningsorganets oversettelse med teksten tilføyd ved tilleggsforskriften understreket:

"Artikkel 8 – Støtte knyttet til skatter og andre avgifter:

Regionalstøtte i henhold til lov nr. 99/2010 kan gis gjennom nedsatt skatt eller andre offentlige avgifter knyttet til det aktuelle investeringsprosjektet.

Et selskap som er etablert for innledende investeringsformål, som oppfyller de kumulative kriteriene angitt i lov nr. 99/2010, og i denne forskrift, skal dra fordel av følgende skattefritak:

1. Selskapets inntektsskatt skal i perioden angitt i artikkel 3, ikke overstige den inntektsskatten som gjelder nå investeringsavtalen ifølge artikkel 20 inngås, eller ifølge en særlig investeringsavtale før loven trer i kraft!"

muliggjør tilbakevirkende anvendelse av ordningen ved å bruke den selskapsskatten som gjaldt før ordningen startet.

- 19) For det tredje endret tilleggsforskriften artikkel 20 i incentivforskriften. Den endringen hadde innvirkning på datoen for beregning av lengste tillatte varighet av skattefritakene i henhold til ordningen⁽⁹⁾. Som Overvåkningsorganet bemerket i åpningsvedtaket syntes dette å gi en lengste varighet av skattefritakene som startet da en avtale ble undertegnet før ordningen trådte i kraft i 2010.

3.4 *Investeringsavtalene*

- 20) Islandske myndigheter ga Overvåkningsorganet kopier av seks investeringsavtaler, som er oppført under:

Tabell 1

	Dato	Avtale	Prosjekt
1	30. desember 2010	Becromal-investeringsavtalen	Anodiseringsanlegg for aluminiumsfolie i byen Akureyri
2	30. desember 2010	Thorsil-Investeringsavtalen	Silikonmetallproduksjon i Þorlákshöfn i Ölfus kommune
3	17. februar 2011	Kísilfélagið-investeringsavtalen	Silikonmetallproduksjon i Helguvík i Reykjanesbær kommune
4	27. september 2011	Verne-investeringsavtalen	Datasenter i Reykjanesbær kommune
5	7. mai 2012	GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen	Stålgjenvinningsanlegg på Grundartangi i Hvalfjarðarsveit kommune
6	28. januar 2013	Marmeti-investeringsavtalen	Fiskefabrikk i byen Sandgerði

4. Grunner til å innlede formell undersøkelse

- 21) Når det gjelder de meldte endringene angitt i lov nr. 25/2013, var Overvåkningsorganets foreløpige standpunkt i åpningsvedtaket at de meldte endringene burde betraktes som ny støtte, som definert i protokoll 3 del II artikkel 1 bokstav c). Endringene kunne dessuten ikke betraktes som endringer uavhengige av den opprinnelige ordningen. Overvåkningsorganet mente derfor at hele ordningen bør anses som ny støtte, noe som krevde en ny godkjenning før den kunne gjennomføres⁽¹⁰⁾.
- 22) Når det gjelder de ikke-meldte endringene som trådte i kraft ved tilleggsforskriften, var Overvåkningsorganets foreløpige holdning at disse har hatt en negativ innvirkning på kravet om incentivvirkning fastsatt i den opprinnelige ordningen, ved å utvide ordningens virkeområde utover det som ble godkjent ved Overvåkningsorganets vedtak nr. 390/10/COL. Det virket særlig som tilleggsforskriften åpnet for at det ble gitt støtte til prosjekter som allerede var igangsatt for ordningen trådte i kraft.
- 23) Overvåkningsorganets foreløpige oppfatning var derfor at de ikke-meldte endringene av ordningen hadde en innvirkning på Overvåkningsorganets vurdering av ordningen da det opprinnelig godkjente ordningen. Endringene ville særlig endre Overvåkningsorganets vurdering

⁽⁹⁾ Overvåkningsorganets oversettelse med teksten tilføyd ved tilleggsforskriften understreket:

”Artikkel 20 – *Avtale om tildeling av støtte*:

Dersom en søker godtar ministerens tilbud om å inngå en avtale om støtte, skal denne avtalen undertegnes av søkeren og ministeren på vegne av nasjonale myndigheter, og eventuelt lokale myndigheter, når støtten til et investeringsprosjekt tildeles.

Varigheten av avtalen om tildeling av støtte i samsvar med nr. 1 skal ikke overstige 13 år fra undertegningsdatoen, idet det tas hensyn til en særlig investeringsavtale, dersom det tidligere er inngått en slik avtale om prosjektet. Støtte som gis på grunnlag av artikkel 9 i lov nr. 99/2010, skal gjelde i ti år beregnet fra den datoen den relevante avgiftsforpliktelsen inntreffer eller plikten til å betale de relevante avgiftene etter artikkel 9 nr. 2 i lov nr. 99/2010 begynner å gjelde, men ikke lenger enn 13 år fra en avtale om tildeling av støtte undertegnes, idet det tas hensyn til en særlig investeringsavtale, dersom det allerede er inngått en slik avtale om prosjektet. Nettonåverdien av det anslåtte samlede statsstøttebeløpet som skal ytes i tidsrommet for en investeringsavtale, skal angis i avtalen. En investeringsavtale som inngås med hjemmel i lov nr. 99/2010, skal offentliggjøres i B-utgavene av islandsk lovtidende.”

⁽¹⁰⁾ Se betraktning 42–46.

av incentivvirkningen, som er sentralt i vurderingen av regionalstøttes forenlighet med artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen. Overvåkningsorganets foreløpige holdning var derfor at hele ordningen, som endret ved tilleggsforskriften, burde utgjøre ny støtte ifølge protokoll 3 del II artikkel 1⁽¹¹⁾.

- 24) For å gjennomgå anvendelsen av incentivvirkningen undersøkte Overvåkningsorganet i åpningsvedtaket måten ordningen er anvendt på siden den trådte i kraft i 2010⁽¹²⁾. I den forbindelse framla islandske myndigheter nærmere opplysninger for Overvåkningsorganet om investeringsavtalene som de etter eget skjønn hadde inngått på grunnlag av ordningen.
- 25) Med hensyn til anvendelsen av ordningen, og etter å ha undersøkt investeringsavtalene, stilte Overvåkningsorganet seg tvilende til om anvendelsen av ordningen var i samsvar med den godkjente ordningen. Overvåkningsorganet uttalte at det særlig stilte seg tvilende til om bestemmelsene og mekanismene i ordningen var klare nok til å sikre at støtten er tilstrekkelig begrenset og forholdsmessig til å sikre at målene med regionalstøtte oppnås, og at den ikke utgjør en form for driftsstøtte i stedet.⁽¹³⁾
- 26) Overvåkningsorganet var dessuten i tvil om tilleggsforskriften er forenlig med EØS-retten, ettersom den synes å tillate tilbakevirkende anvendelse av ordningen med hensyn til selskapsskatt, samt en lengste varighet av skattefritakene som også dekker avtaler som ble inngått før ordningen trådte i kraft⁽¹⁴⁾.
- 27) Overvåkningsorganet stilte seg derfor tvilende til om ordningen, slik den ble anvendt, og som endret ved tilleggsforskriften og lov nr. 25/2013, kunne anses som forenlig med EØS-avtalens virkemåte⁽¹⁵⁾.
- 28) Avslutningsvis stilte Overvåkningsorganet seg tvilende til om støtte i henhold investeringsavtalene er gitt innenfor ordningens virkeområde og om denne støtten kan betraktes som forenlig med EØS-avtalens virkemåte⁽¹⁶⁾.

5. Kommentarer som Overvåkningsorganet har mottatt

- 29) Islandske myndigheter sendte inn merknader til Overvåkningsorganets åpningsvedtak ved brev av 8. juli 2013. Islandske myndigheter oversendte også kopier av
- a. en investeringsavtale mellom den islandske stat og Becromal, datert 7. juli 2009,
 - b. en investeringsavtale mellom den islandske stat og Kísilfélagið, datert 29. mai 2009,
 - c. en investeringsavtale mellom den islandske stat og Verne, datert 29. mai 2009,
 - d. et nyhetsklipp fra Ríkisútvarpið (den nasjonale islandske kringkasteren), datert 4. mai 2012, om status for Kísilfélagið-prosjektet.
- 30) Den 3. oktober 2013 mottok Overvåkningsorganet merknader fra Becromal. Becromal framla dessuten et brev fra vedkommende industriminister i perioden fra 24. mai 2007 til 10. mai 2009, kopier av en e-postutveksling med tjenestemenn i Industridepartementet samt en forretningsplan fra 2007. På anmodning fra Becromal ble det dessuten avholdt et møte i Brussel 29. april 2014 for å drøfte saken og Overvåkningsorganets foreløpige funn.
- 31) Overvåkningsorganet mottok ingen merknader fra andre påståtte støttemottakere (dvs. Verne, Marmeti, Íslenska Kísilfélagið, Endurvinnslan og Thorsil).

⁽¹¹⁾ Se betraktning 50.

⁽¹²⁾ Se avsnitt 4.2.1.

⁽¹³⁾ Se betraktning 59–70.

⁽¹⁴⁾ Se betraktning 72–83.

⁽¹⁵⁾ Se betraktning 85.

⁽¹⁶⁾ Se betraktning 160–163.

5.1 *Kommentarer fra islandske myndigheter*

- 32) Islandske myndigheter har gitt sine kommentarer til tilleggsforskriften og til hver enkelt investeringsavtale.
- 33) Islandske myndigheter har uttrykt sin beklagelse over at ingen av investeringsavtalene anga nettonåverdien av den tildelte støtten, og at bare to av de seks investeringsavtalene (Becromal-investeringsavtalen og Verne-investeringsavtalen) angir investeringskostnaden for de respektive prosjektene, slik den godkjente ordningen krever. Islandske myndigheter har forpliktet seg til å behørig endre avtalene og innføre de relevante opplysningene.
- 34) I tillegg har islandske myndigheter sagt at de respekterer Overvåkningsorganet foreløpige oppfatning at visse bestemmelser i Kísilfélagið-investeringsavtalen, Thorsil-investeringsavtalen og GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen, som åpner for incentiver utover de som er angitt i lov nr. 99/2010 og for muligheten til å forlenge støtteperioden utover de opprinnelig ti eller 13 årene, ikke er forenlig med den godkjente ordningen. Islandske myndigheter har derfor forpliktet seg til å endre de aktuelle investeringsavtalene og slette disse bestemmelsene (se avsnitt II.5 under).

5.1.1 *Tilleggsforskriften*

- 35) Med hensyn til Overvåkningsorganets vurdering i åpningsvedtaket av de ikke-meldte endringene av ordningen som trådte i kraft ved tilleggsforskriften, har islandske myndigheter inngitt en rekke merknader og framlegg.
- 36) Islandske myndigheter har angitt at henvisningen til "en særlig investeringsavtale" (tilføyd i artikkel 3, 8 og 20 i incentivforskriften ved tilleggsforskriften), bare gjelder utarbeidingen av investeringsprosjektet som uansett måtte oppfylle kriteriet om incentivvirkning i incentivforskriften, endret ved tilleggsforskriften.
- 37) I åpningsvedtaket hadde Overvåkningsorganet kommentert at det virket som Becromal, Kísilfélagið og Verne hadde fått underskrevet avtaler før ordningen trådte i kraft.
- 38) I den forbindelse har islandske myndigheter forsikret at endringene av ordningen som ble gjennomført ved tilleggsforskriften, bare gjelder én særlig investeringsavtale: en avtale inngått med Becromal før Becromal-investeringsavtalen ble inngått 30. desember 2010. Islandske myndigheter har angitt at endringene ikke hadde noen annen hensikt eller virkning enn å gjennomføre Becromal-prosjektet. I tillegg har de angitt at ingen særlig investeringsavtale er undertegnet, eller vil bli undertegnet i henhold til endringene gjennom tilleggsforskriften.
- 39) Islandske myndigheter har derfor angitt at tilleggsforskriften ikke hadde noen innvirkning på Kísilfélagið-investeringsavtalen. De har angitt at de relevante bestemmelsene i Kísilfélagið-investeringsavtalen avviker fra en investeringsavtale inngått mellom Island og Kísilfélagið 29. mai 2009, som gjelder unntak fra reglene for utenlandsk valuta. Islandske myndigheter mener derfor at den tidligere avtalen ikke kan betraktes som en "særlig investeringsavtale" i henhold til tilleggsforskriften. Islandske myndigheter har i denne forbindelse tilføyd at arbeidet med prosjektet som Kísilfélagið-investeringsavtalen var ment å støtte, i skrivende stund, ennå ikke var igangsatt
- 40) Tilsvarende har islandske myndigheter angitt at tilleggsforskriften ikke har noen virkning på Verne-investeringsavtalen, ettersom det ikke var inngått noen investeringsavtale med Verne tidligere. Ifølge islandske myndigheter ble et utkast til investeringsavtale utarbeidet (men ikke underskrevet) 23. oktober 2009. Islandske myndigheter har derfor framholdt at det ikke var inngått noen investeringsavtale med Verne tidligere som kunne utgjøre en "særlig investeringsavtale" i henhold til tilleggsforskriften.

5.1.2 *Investeringsavtalene*

- 41) I sitt åpningsvedtak stilte Overvåkningsorganet seg tvilende til om investeringsavtalene med Verne og Becromal hadde oppfylt kravene i ordningen, ettersom arbeidet med de to prosjektene

syntes å ha blitt påbegynt før ordningen trådte i kraft i 2010. I tillegg tvilte Overvåkningsorganet på om de nødvendige kriteriene for incentivvirkning var oppfylt med hensyn til Kísilfélagið-investeringsavtalen. Overvåkningsorganet bemerket imidlertid også at det ikke hadde tilstrekkelige opplysninger om status for prosjektet.

- 42) I sitt svar kommenterte islandske myndigheter at
- Becromal-prosjektet startet byggearbeidet etter at investeringsavtalen ble inngått 29. mai 2009, før Becromal-investeringsavtalen (inngått 30. desember 2010),
 - Kísilfélagið-prosjektet ikke var påbegynt på det tidspunktet islandske myndigheter sendte sine merknader til Overvåkningsorganet. Avtalen som ble undertegnet 29. mai 2009 gjelder et unntak fra valutabegrensninger og har ingen betydning for incentivvirkningen,
 - det ikke er noen forbindelse mellom Verne-investeringsavtalen av 27. september 2011 og utkastet til avtale av 23. oktober 2009, som ble meldt til Overvåkningsorganet, men som senere ble trukket tilbake.
- 43) Islandske myndigheter har dessuten hevdet at alle investeringsavtalene unntatt Becromal-investeringsavtalen hører inn under virkeområdet for den godkjente ordningen (og ikke som endret ved tilleggsforskriften), når det gjelder bestemmelsene i artikkel 8 i incentिवforskriften (om støtte i forbindelse med skatter og andre avgifter). De har for dette formål angitt at endringene som ble innført gjennom tilleggsforskriften, som tillater anvendelse av den selskapsskatten som gjaldt før ordningen startet, ble vedtatt bare for å dekke den særlige avtalen med Becromal.
- 44) Ifølge islandske myndigheter ble alle prosjektene gjennomgått av incentivkomiteen, som omfatter representanter utnevnt av finansdepartementet og departementet for industri og innovasjon. Komiteen evaluerte om hvert av prosjektene oppfylte kriteriene for støtteberettigelse fastsatt i lov nr. 99/2010 og incentिवforskriften. Ifølge islandske myndigheter utførte dessuten Invest in Iceland Agency en nytte- og kostnadsanalyse for hvert av prosjektene før noen av avtalene ble inngått⁽¹⁷⁾.
- 45) Islandske myndigheter hevdet at til tross for at investeringsavtalene med Kísilfélagið, Thorsil, GMR Endurvinnslan og Marmeti ikke uttrykkelig viser til investeringskostnaden for de respektive prosjektene og mangler en erklæring om de samlede støtteandelene eller øvre grensene for støtte, er de allikevel underlagt strenge kontrollforpliktelser for å sikre riktig bruk av incentivene fastsatt i avtalene. I avtalene fastsettes det dessuten at ”dersom det kommer fram at incentivene i denne avtalen har oversteget de tillatte nivåene i lov nr. 99/2010 eller avtalen, skal det overskytende beløpet kreves tilbake fra selskapet og ytterligere tildeling av incentiver skal stanses”⁽¹⁸⁾. Ifølge islandske myndigheter kunne støtten som ble tildelt på grunnlag av disse avtalene dermed aldri ha oversteget det som var tillatt i henhold til ordningen.
- 46) Når det gjelder Becromal-investeringsavtalen, er Overvåkningsorganet av den oppfatning at Becromal ikke traff noen bindende beslutning om den aktuelle investeringen før ordningen trådte i kraft. I tillegg har Becromal så langt ikke truffet noen beslutning om investering av [...]. Dersom Becromal skulle beslutte å gå videre med sin investering i [...], på grunnlag av en uavhengig vurdering og en særskilt beslutning av selskapet, mener islandske myndigheter at denne investeringen ville være støtteberettiget i henhold til ordningen så lenge alle nødvendige vilkår er oppfylt.
- 47) Når det gjelder Verne-investeringsavtalen, har Overvåkningsorganet gitt uttrykk for den oppfatning at Verne hadde et incentiv til å bringe prosjektet omhandlet i avtalen inn i ordningen, med tanke på Vernes beslutning om å trekke seg fra det opprinnelige datasenterprosjektet og stanse all bygging på stedet på grunn av finanskrisen.
- 48) I tillegg har islandske myndigheter hevdet at Verne-investeringsavtalen gjelder et nytt prosjekt, som ikke er knyttet til det opprinnelige prosjektet (som ble fullstendig utdatert i desember 2009). De angir at denne nye avtalen har ulike kontraktsmessige kjennetegn:

⁽¹⁷⁾ *Invest in Iceland* er et statlig kontor som skaffer utenlandske investorer opplysninger om investeringsmuligheter på Island og om forretningsmiljøet. *Invest in Iceland* samler dessuten inn data om forretningsmiljøet på Island, organiserer besøk og møter med mulige investorer, driver lobbyvirksomhet for å forbedre vilkårene for utenlandske investorer og påvirker det lovgivende organet. *Invest in Iceland* ble grunnlagt ved lov nr. 38/2010, loven om fremme av Island. Mer informasjon finnes på <http://www.invest.is/>

⁽¹⁸⁾ Se artikkel 22.5 i Kísilfélagið-investeringsavtalen, artikkel 21.5 i Thorsil-investeringsavtalen, artikkel 22.5 i GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen og artikkel 20.5 i Marmeti-investeringsavtalen.

- a. Partene er forskjellige.
 - b. Ny kapital er tilført den nye enheten opprettet for å dra nytte av ordningen.
 - c. Det mulige investeringsnivået er lavere.
 - d. Det gjelder den nye utbyggingen av datasenterområdet og -infrastrukturen.
 - e. Partene er ikke unntatt fra juridiske forpliktelser slik som begrensninger av kapitalkontroll, industriavgifter, gebyr for veiltilknytning osv.
 - f. Den pålegger ytterligere forpliktelser med hensyn til overføring av aksjer.
- 49) Islandske myndigheter har også hevdet at Verne-investeringsavtalen fra 27. september 2011 har et smalere virkeområde enn 2009-avtalen med hensyn til de statsstøttefordelene den gir. Inntektsskatten som betales er for eksempel fastsatt til 20 % heller enn 15 % som var tilfellet i 2009-avtalen. I tillegg er varigheten på 13 (kontra 20) år, og islandske myndigheters tilsynsmyndighet er utvidet.
- 50) Islandske myndigheter er derfor av den oppfatning at Verne-investeringsavtalen er helt i samsvar med vilkårene i ordningen.

5.1.3 *De meldte endringene*

- 51) Når det gjelder de meldte endringene av ordningen etter vedtakelsen av lov nr. 25/2013, er islandske myndigheter av den oppfatning at disse ikke burde anses som en del av ordningen før Overvåkningsorganet har godkjent dem. Ettersom Overvåkningsorganet ikke godkjente de meldte endringene før ordningen utløp i sin helhet, trådte de imidlertid ikke i kraft.

5.1.4 *Foreslåtte tiltak*

- 52) Med hensyn til tilleggsforskriften har islandske myndigheter sagt seg villige til å trekke den tilbake og annullere den med umiddelbar virkning.
- 53) Islandske myndigheter har foreslått følgende:
- a. Tallene i nytte- og kostnadsanalysen foretatt av Invest in Iceland Agency vil sette inn i investeringsavtalene samt i eventuelle framtidige avtaler.
 - b. Investeringsavtalene samt eventuelle framtidige avtaler vil endres for å inneholde en henvisning til den samlede øvre grensen for støtteberettigede investeringskostnader.
 - c. Bestemmelsen i investeringsavtalene med Kísilfélagið, Verne, GMR Endurvinnslan og Marmeti om at støttemottakerne ”i tilfelle av endringer av lov nr. 99/2010 som selskapet anser for å gi incentiver utover dem som allerede er fastsatt i loven”, har rett til å få sine investeringsavtaler endret og få ”nye incentiver, som trer i kraft når den endrede avtalen undertegnes”, vil utgå.
 - d. Tilleggsbestemmelsen i investeringsavtalene med Becromal og Thorsil som åpner mulighet for en forlengelse av støtteperioden utover den lengste varigheten fastsatt i ordningen, vil utgå.

5.2 *Merknader fra Becromal*

- 54) Becromal har hevdet at deres investeringsavtale oppfylder forenlighetsprinsippene for regionalstøtte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen samt bestemmelsene i Overvåkningsorganets retningslinjer for kriterier for en grundig vurdering av regionalstøtte til store investeringsprosjekter⁽¹⁹⁾. I tillegg hevder Becromal at investeringsincentivene de fikk, er i samsvar med incentivene i ordningen.
- 55) Becromal har særlig hevdet at støttetiltakene har positive virkninger: en økning i økonomisk vekst, skaping av nye arbeidsplasser (direkte og indirekte jobber), en økning i opplæringsbehov med hensyn til særskilte ferdigheter samt klyngevirkinger.

⁽¹⁹⁾ Finnes på <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-III---Criteria-for-an-In-depth-Assessment-of-Regional-Aid-to-Large-Investment-Projects.pdf>

- 56) Becromal mener også at statsstøtte var det egnede instrumentet til å skape et stabilt økonomisk miljø på Island og fremme utenlandske investeringer.
- 57) Med hensyn til begrepet incentivvirkning er Becromal uenig med Overvåkningsorganets henvisning til Kronoply-dommen i åpningsvedtaket, på grunnlag av hvilken Overvåkningsorganet hevder at det kan basere sin vurdering av incentivvirkningen på en henvisning til et forhold som er kronologisk av natur⁽²⁰⁾. Becromal hevder at den saken gjaldt tolkningen av de tidligere retningslinjene for regionalstøtte av 1998, og siden den gang har undersøkelsen av statsstøttesaker blitt endret ved innføring av en mer detaljert økonomisk analyse⁽²¹⁾. Ved vurdering av støttens incentivvirkning må Overvåkningsorganet derfor også vurdere støttens økonomiske art (dvs. om den har bidratt til en endring av støttemottakerens atferd)⁽²²⁾.
- 58) I tillegg mener Becromal at kjøp av grunn og/eller oppføring av et anlegg ikke nødvendigvis markerer starten på en investeringsbeslutning, ettersom en slik investering når som helst lett kan selges. I stedet bør bestilling av utstyr som er spesialutformet for en særlig anleggstype utgjøre "igangsetting av arbeid" i henhold til retningslinjene for regionalstøtte. Ifølge Becromal startet arbeidet på anlegget i 2008 etter et formelt tilbud fra islandske myndigheter om å inngå en investeringsavtale. Fra Becromals ståsted ble imidlertid spesialutstyret ikke bestilt før i 2009 da forhandlingene om preinvesteringsavtalen allerede var i gang.
- 59) I tillegg har en investering på ca. 76 millioner euro i fase I av Becromal-prosjektet allerede funnet sted⁽²³⁾ [...].
- 60) Becromal har også framlagt et brev datert 20. september 2013 fra den tidligere industriministeren, der sistnevnte bekrefter at regjeringen samtykket i å inngå en investeringsavtale med selskapet i 2007, og at arbeidet med avtalen hadde startet i 2008. Mens en investeringsavtale ble skissert, ble det som et overgangstiltak besluttet at inntil avtalen var ferdigstilt skulle en enklere form for investeringsavtale inngås med Becromal.
- 61) Ifølge Becromal ble deres anmodning om å inngå en fullstendig investeringsavtale i 2009, avslått. Etter deres mening avsto islandske myndigheter å inngå en investeringsavtale med selskapet inntil investeringsincentivordningen var opprettet. I tillegg ble ifølge Becromal en preinvesteringsavtale inngått i 2009 for å gi Becromal et unntak fra kapitalkontroller. Den fullstendige investeringsavtalen ble ikke undertegnet før i 2010, som en følge av utarbeidningen av en investeringsincentivordning og den økonomiske krisen.
- 62) Becromal har dessuten hevdet at de fulle fordelene ved incentivene i henhold til avtalen ennå ikke er oppnådd. Ifølge de framlagte opplysningene har islandske myndigheter så langt ikke gitt opplæringsstøtte, mens den støtten som er mottatt under Becromal-investeringsavtalen så langt beløper seg til

20 % reduksjon i trygdeavgifter	[...] euro
Fritak fra særavgifter	[...] euro
Redusert stempelavgift	[...] euro
I alt	[...] euro

- 63) Becromal har dessuten angitt at støttetiltakene ikke har noen virkning på handel innenfor EØS, ettersom markedet for anodefolie til bruk i aluminiumselektrolytiske kondensatorer er globalt og de største konkurrentene er fra [...].

⁽²⁰⁾ Sak T-162/06 *Kronoply* [2009] Sml. II-1, nr. 101.

⁽²¹⁾ Forente saker C-630/11 P til 633/11 P *HGA Srl* ECLI:EU:C:2013:387.

⁽²²⁾ Som gjengitt i Becromals søknad: "Kjøp av grunn og/eller oppføring av anlegg markerer dermed ikke nødvendigvis starten på en investeringsbeslutning. En slik investering kan når som helst lett selges. Bestilling av utstyr som er spesialutformet for en særlig type anlegg, utgjør imidlertid igangsetting av arbeid" (side 10).

⁽²³⁾ For en nærmere beskrivelse av Becromal-prosjektet se avsnitt II.4 under.

II. VURDERING

1. Vurderingens omfang

- 64) På bakgrunn av opplysninger som er mottatt i løpet av den formelle undersøkelsen, mener Overvåkningsorganet at det er hensiktsmessig å begrense omfanget av sin vurdering.

1.1 Ordningens utløp

- 65) Ordningen som godkjent ved vedtak nr. 390/10/COL utløp 31. desember 2013.
- 66) De meldte endringene av ordningen (angitt i lov nr. 25/2013) trådte ikke i kraft, ettersom de ikke ble godkjent av Overvåkningsorganet før selve ordningen utløp. Dermed har ingen av selskapene som allerede hadde underskrevet en investeringsavtale med islandske myndigheter, dratt fordel av de meldte endringene.
- 67) Utløpet av ordningen betyr at ingen ytterligere investeringsavtaler vil inngås i forbindelse med ordningen.
- 68) Overvåkningsorganet mener derfor at en formell undersøkelse av ordningen, innledet i henhold til artikkel 1 i åpningsvedtaket, ikke lenger er nødvendig. Overvåkningsorganet avslutter følgelig undersøkelsen av selve ordningen, unntatt når det gjelder endringene gjennom tilleggsforskriften.
- 69) Med hensyn til endringene gjennom tilleggsforskriften (om anvendelsen av incentivvirkningen under ordningen, høyeste gjeldende selskapskatt samt datoen for beregning av lengste varighet av skattefritakene som gis i henhold til ordningen) vil Overvåkningsorganet vurdere i) om disse endringene utgjør statsstøtte og i så fall, ii) arten av de eksisterende støttetiltakene.

1.2 Marmeti-investeringsavtalen

- 70) Marmeti-investeringsavtalen gjaldt oppføring og drift av en fiskebearbeidingsfabrikk i Sandgerði. Marmetis virksomhet omfattet salting og tørking av sjømat. Marmeti ble grunnlagt i 2012 og startet driften i februar 2013. Selskapet var i virksomhet i åtte måneder, og 18. februar 2014 ble Marmeti slått konkurs.
- 71) For at bestemmelsene om statsstøtte i EØS-avtalens artikkel 61–63 skal få anvendelse, må støtten være gitt til foretak som er involvert i produksjon av varer som faller innenfor EØS-avtalens virkeområde. EØS-avtalens artikkel 8 nr. 3 lyder:
- ”Med mindre annet er særskilt angitt, får bestemmelsene i denne avtale anvendelse bare for
- a) varer som hører inn under kapittel 25 til 97 i det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, med unntak av varer oppført i protokoll 2,
- b) varer oppført i protokoll 3 i samsvar med de særlige bestemmelser som er fastsatt i protokollen.”
- 72) EØS-avtalens artikkel 8 nr. 3 begrenser derfor EØS-avtalens virkeområde til de ovennevnte varene, med mindre annet er særskilt angitt i avtalen. Med mindre de hører inn under kapittel 25 til 97 i det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer eller er oppført i protokoll 3, faller fisk og fiskerivarer utenfor EØS-avtalens virkeområde. Selv om artikkel 4 i protokoll 9 til EØS-avtalen fastsetter at all støtte ”[...] gitt gjennom statlige midler til fiskerisektoren som virr konkurransen skal oppheves”, ligger kompetansen til å vurdere statsstøtte til fiskerisektoren hos avtalepartene til EØS-avtalen⁽²⁴⁾.
- 73) Etter Overvåkningsorganets oppfatning hører varene som ble framstilt av Marmeti inn under kapitlene 03, 05, 15, 16 og 23 i det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, og var følgelig ikke blant de varer som omfattes av EØS-avtalen. Overvåkningsorganet har derfor ikke kompetanse til å vurdere eventuell støtte som ble gitt i forbindelse med Marmeti-investeringsavtalen.

⁽²⁴⁾ For en nærmere analyse av EØS-avtalens produktomfang og Overvåkningsorganets myndighet på området statsstøtte se EFTAs overvåkningsorgans vedtak 176/05/COL i forbindelse med påstått statsstøtte i fiskerisektoren, tilgjengelig på nett på: <http://www.eftasurv.int/?1=1&showLinkID=10276&1=1>.

- 74) På bakgrunn av ovennevnte avslutter Overvåkningsorganet sin undersøkelse av Marmeti-investeringsavtalen.

1.3 Konklusjon

- 75) Med hensyn til ovennevnte vil Overvåkningsorganet begrense sin vurdering til endringene av ordningen gjennom tilleggsforskriften, og virkningen av disse endringene på investeringsavtalene inngått med Becromal, Kísilfélagið, Verne, Thorsil og GMR Endurvinnslan ("de fem investeringsavtalene").

2. Om det foreligger statsstøtte

2.1 Statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1

- 76) EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 lyder:

"Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene."

- 77) I det følgende vil Overvåkningsorganet vurdere om kriteriene for forekomst av statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 er oppfylt for i) ordningen som endret ved tilleggsforskriften og ii) de fem investeringsavtalene.

2.2 Bruk av statsmidler

- 78) For å utgjøre statsstøtte må det gis en fordel fra staten eller ved bruk av statsmidler. Ved anvendelse av statsstøttereglene dekker termen "stat" også regionale og lokale organer⁽²⁵⁾. Tap av skatteinntekter oppfattes som tilsvarende bruk av statsmidler i form av skatteutgifter, og statsstøtte kan ta form av skattebestemmelser fastsatt ved lov eller forskrift, eller komme til uttrykk gjennom skattemyndighetenes praksis⁽²⁶⁾. Redusert skattegrunnlag eller en samlet eller delvis reduksjon av skatt, avgifter eller gebyrer omfatter tap av inntekt og tilsvarer derfor forbruk av statsmidler i form av skatteutgifter.

2.2.1 Ordningen som endret ved tilleggsforskriften

- 79) Overvåkningsorganet konkluderte i vedtak nr. 390/10/COL med at ordningen utgjorde en overføring av statsmidler. Endringene ved tilleggsforskriften endrer ikke denne konklusjonen.

2.2.2 De fem investeringsavtalene

- 80) De fem investeringsavtalene omfattet særlig følgende unntak fra skatter og avgifter:
- a. Den høyeste selskapsskatten som selskapet som investerer i det relevante prosjektet skal betale, ble fastsatt til den gjeldende satsen på det tidspunktet en avtale mellom selskapet og industriministeren ble underskrevet.
 - b. Det ble gitt unntak fra avskrivningsreglene:
 - i. Avskrivning av eiendeler til ingen restverdi, i stedet for lovfestet 10 % inntektskatt fastsatt i lov nr. 90/2003.
 - ii. Støttemottakeren kan i det året eiendelene bringes i drift, beslutte å avskrive disse eiendelene med en forholdsmessig faktor av den årlige avskrivningen, i stedet for et helt års avskrivning, slik det kreves i artikkel 34 i lov nr. 90/2003.
 - c. Unntak ble gitt fra industrielle avgifter fastsatt i lov nr. 134/1992 og fra markedsavgifter fastsatt i lov nr. 160/2002.
 - d. Stempelavgift på dokumenter i forbindelse med investeringen ble fastsatt til 0,15 % i stedet for den lovfestede stempelavgiften fastsatt i lov nr. 36/1978.

⁽²⁵⁾ Sak 248/84 *Tyskland mot Kommissjonen* [1987] Sml. 4013, nr. 17.

⁽²⁶⁾ Se nr. 3 i Overvåkningsorganets retningslinjer for beskatning av foretak.

- e. Unntak ble gitt fra avgiften for kontroll av el-sikkerhet fastsatt i artikkel 14 nr. 1 punkt 1, 4 og 5 i lov nr. 146/1996.
 - f. Den kommunale eiendomsskatten ble fastsatt til 30 % under den høyeste satsen fastsatt i kapittel II i lov nr. 4/1995,
 - g. Den generelle trygdeavgiften ble fastsatt til 20 % under den som ble fastsatt i artikkel 2 nr. 3 i lov nr. 113/1990.
 - h. Unntak fra tollavgifter ble gitt i henhold til lov nr. 88/2005 og fra særavgifter i henhold til lov nr. 97/1987.
- 81) I tillegg vises det i preambelen til Kísilfélagið-investeringsavtalen til en avtale mellom Kísilfélagið, Reykjanesbær kommune og Harbour Fund Company om lisensiering og avgifter i forbindelse med prosjektet, også prinsipper for eiendomsskatt og leie av grunn⁽²⁷⁾. Leie av grunn eller eiendom under markedspris innebærer tap av inntekt, og er derfor overføring av statsmidler.
- 82) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at de fem investeringsavtalene også omfatter statlige midler.

2.3 Begunstige enkelte foretak eller produksjon av enkelte varer

2.3.1 Ordningen som endret ved tilleggsforskriften

- 83) Overvåkningsorganet konkluderte i vedtak nr. 390/10/COL med at ordningen var selektiv, ettersom bare foretak som investerte i visse støtteberettigede regioner på Island i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen, kunne motta støtte innenfor denne rammen. Overvåkningsorganet konkluderte også med at ordningen ville frita støttemottakerne fra en del av kostnadene som de normalt ville måtte betale selv gjennom sin forretningsvirksomhet. Disse kostnadene omfattet betaling av den til enhver tid gjeldende selskapsskatten, standard kommunal eiendomsskatt og den generelle trygdeavgiften.
- 84) Overvåkningsorganet godtar islandske myndigheters argument om at endringene av ordningen ved tilleggsforskriften utvider fordelene gitt under ordningen til Becromal. Endringene gjennom tilleggsforskriften utgjør derfor et selektivt tiltak, ettersom de berører bare ett bestemt selskap.
- 85) Overvåkningsorganet konkluderer derfor med at tilleggsforskriften begunstiger visse foretak og produksjonen av visse varer i betydningen av artikkel 61 nr. 1 i EØS-avtalen.

2.3.2 De fem investeringsavtalene

- 86) På lignende måte er støttemottakerne i de fem investeringsavtalene individuelle selskaper, og derfor er tiltakene selektive.
- 87) Definisjonen av støtte er mer generell enn for subsidier, ettersom støtte ikke bare omfatter positive fordeler, som subsidier i seg selv, men også statlige tiltak som, i ulike former, reduserer utgiftene som et foretak vanligvis må dekke over sitt eget budsjett og som dermed, uten å være subsidier i egentlig forstand, er av samme karakter og har samme virkning⁽²⁸⁾. Ifølge fastsatt sakspraksis vil et tiltak tilsvare støtte gitt av staten eller gjennom statlige midler, dersom offentlige myndigheter gir visse samvirkeforetak skattefritak, som selv om dette ikke innebærer en overføring av statlige midler, plasserer de begunstigede i en mer fordelaktig økonomisk situasjon enn andre skattbetalere⁽²⁹⁾.
- 88) De fem investeringsavtalene gjorde at støttemottakerne ble fritatt for en del av kostnadene som de normalt ville måtte dekke selv gjennom sin forretningsvirksomhet, slik som å betale til enhver tid gjeldende selskapsskatt, standart kommunal eiendomsskatt og den generelle trygdeavgiften.

⁽²⁷⁾ Salg og leie av grunn av staten til under markedsverdi var ett av støttetiltakene ordningen omhandlet, se avsnitt I.2.5.2.6 og I.2.5.3 i vedtak nr. 390/10/COL.

⁽²⁸⁾ Se særlig sak C-143/99 *Adria-Wien Pipeline og Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* [2001] Sml. I-8365, nr. 38, sak C-501/00 *Spania mot Kommisjonen* [2004] Sml. I-6717, nr. 90 og sak C-66/02 *Italia mot Kommisjonen* [2005] Sml. I-10901, nr. 77.

⁽²⁹⁾ Se sak C-387/92 *Banco Exterior de España* [1994] Sml. I-877 nr. 14 og sak C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze m.fl.* [2006] saml. I-289, nr. 132.

- 89) Overvåkningsorganet konkluderer derfor med at de fem investeringsavtalene begunstiger visse foretak og produksjonen av visse varer i betydningen av artikkel 61 nr. 1 i EØS-avtalen.

2.4 Vridning av konkurransen og påvirkning av samhandelen mellom avtalepartene

- 90) Ifølge fastsatt sakspraksis er det ikke nødvendig å fastsette at støtten har en faktisk effekt på samhandelen mellom avtalepartene og at konkurransen faktisk vris, men bare å undersøke hvorvidt det er sannsynlig at støtten påvirker samhandelen eller vrir konkurransen⁽³⁰⁾.

- 91) Dessuten, når støtte som gis av en EFTA-stat styrker et foretaks stilling sammenliknet med andre foretak som konkurrerer i samhandelen i EØS, må det kunne anses at støtten påvirker samhandelen⁽³¹⁾.

2.4.1 Ordningen som endret ved tilleggsforskriften

- 92) Overvåkningsorganet konkluderte i vedtak 390/10/COL med at ordningen styrket konkurransesituasjonen for de støttede foretakene i de støtteberettigede regionene sammenliknet med deres faktiske eller potensielle konkurrenter i EØS. Endringene ved tilleggsforskriften endrer ikke denne konklusjonen.

2.4.2 De fem investeringsavtalene

- 93) Becromal-investeringsavtalen styrker Becromals konkurransesituasjon med hensyn til andre produsenter av anodisert aluminiumsfolie til elektrolyttiske kondensatorer. Som Becromal har bekreftet, er markedet for anodefolier til bruk i elektrolyttiske kondensatorer av aluminium globalt, og blant Becromals kunder er selskaper i [...] og [...]. Det faktum at Becromals største konkurrenter er selskaper fra [...] betyr ikke at det ikke berører handel innenfor EØS.

- 94) Verne-investeringsavtalen styrker Vernes konkurransesituasjon sammenliknet med andre datasentre på Island. Dessuten, Verne et globalt datasenter i engrosleddet der tjenesten vil være tilgjengelig for kunder innenfor EØS og verdensmarkedet.

- 95) Kísilfélagið-investeringsavtalen styrker Kísilfélagiðs konkurransesituasjon sammenliknet med andre produsenter av metallurgisk silikon og silikastøv. Markedet for metallurgisk silikon og silikastøv er globalt.

- 96) Thorsil-investeringsavtalen styrker Thorsils konkurransesituasjon sammenliknet med andre produsenter av silikonmetall. Som det framgår av preambelen i Thorsil-investeringsavtalen, ble prosjektet innledet blant annet for å møte den økte etterspørselen etter silikonmetall i Europa og Nord-Amerika.

- 97) GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen styrker GMR Endurvinnslans konkurransesituasjon i forhold til andre stålgienvinningsselskaper og stålprodusenter. Selskapet har til hensikt å eksportere hoveddelen av sine produkter til kjøpere i byggesektoren⁽³²⁾.

- 98) Overvåkningsorganet konkluderer følgelig med at de fem investeringsavtalene styrker konkurransesituasjonen for de støttede foretakene i de støtteberettigede regionene sammenliknet med deres faktiske eller potensielle konkurrenter i EØS.

2.5 Konklusjon

- 99) På bakgrunn av ovennevnte konkluderer Overvåkningsorganet med at endringene gjennom tilleggsforskriften og de fem investeringsavtalene utgjør statsstøtte i betydningen av artikkel 61 nr. 1 i EØS-avtalen.

⁽³⁰⁾ *Cassa di Risparmio di Firenze*, nr. 140.

⁽³¹⁾ *Ibid.* nr. 141.

⁽³²⁾ Se http://www.mbl.is/vidskipti/frettir/2012/03/31/ny_verksmidja_opnud_i_byrjun_naesta_ars/.

3. Endringene i tilleggsforskriften – et nytt støttetiltak

3.1 Vesentlig endring av ordningen

- 100) I sitt åpningsvedtak uttrykte Overvåkningsorganet tvil om støtte i henhold til investeringsavtalene var gitt innenfor ordningens virkeområde, ettersom avtalene i utgangspunktet syntes å ha blitt berørt av endringene av ordningen gjennom tilleggsforskriften.
- 101) I henhold til protokoll 3 del II artikkel 1 bokstav c) skal endringer av eksisterende støtte betraktes som ny støtte. Ifølge artikkel 4 nr. 1 i Overvåkningsorganets vedtak nr. 195/04/COL om gjennomføringsbestemmelsene omhandlet i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 27 ("gjennomføringsvedtaket") [...] "er en endring av eksisterende støtte enhver endring, unntatt endringer av rent formell eller administrativ art som ikke kan berøre vurderingen av støttetiltakets forenlighet med det felles marked". Endringer som ikke gjelder støttens hovedemne, påvirker derfor ikke hvordan tiltaket skal klassifiseres.
- 102) Endringene gjennom tilleggsforskriften gjør det mulig å gi støtte til prosjekter der arbeidet ble igangsatt før støtten er tildelt, faktisk før ordningen trådte i kraft.
- 103) Endringene gjennom tilleggsforskriften endrer ordningens grunnleggende kjennetegn. Særlig er ordningens krav om en incentivvirkning fjernet. Dette kravet var en vesentlig del av forenlighetsvurderingen av støttetiltak gitt i forbindelse med ordningen slik som den opprinnelig var godkjent (som beskrevet i vedtak nr. 390/10/COL).
- 104) Følgelig er Overvåkningsorganets holdning at endringene av ordningen gjennom tilleggsforskriften utgjør en vesentlig endring av den godkjente ordningen.
- 105) Med tanke på at endringer av eksisterende støtte i henhold til protokoll 3 del II artikkel 1 bokstav c) skal anses som ny støtte, må spørsmålet stilles om det er den endrede eksisterende støtten som må betraktes som ny støtte, eller bare endringene i seg selv. I sin kjennelse i Gibraltar-saken uttrykte Førsteinstansdomstolen at
- "[...] Det er bare når endringen berører det materielle innholdet i den opprinnelige ordningen at sistnevnte går over til å være et nytt støttetiltak. Det kan ikke være tale om en slik materiell endring der det nye elementet klart kan skilles fra den opprinnelige ordningen."⁽³³⁾
- 106) Overvåkningsorganet må derfor vurdere om endringene gjennom tilleggsforskriften kan skilles fra den opprinnelige ordningen. Dersom det er tilfelle, utgjør endringene i seg selv ny støtte, og må derfor vurderes på bakgrunn av artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og Overvåkningsorganets retningslinjer for regionalstøtte for 2007–2013 ("retningslinjene for regionalstøtte 2007")⁽³⁴⁾.

3.2 Endringer som er uavhengige av ordningen

- 107) Ifølge etablert sakspraksis er en endring av en eksisterende støtteordning som utvider den til en ny kategori støttemottakere, klart uavhengig av den opprinnelige ordningen, ettersom anvendelsen av den eksisterende støtteordningen og den nye kategorien støttemottakere ikke berører vurderingen av den opprinnelige ordningens forenlighet⁽³⁵⁾.
- 108) Den endrede ordlyden i artikkel 3 bokstav c) i incentivforskriften sier at støtten også kan gis som en del av et prosjekt som har startet etter at en særlig investeringsavtale ble inngått og før tilleggsforskriften trådte i kraft. Denne endringen utvidet ordningens virkeområde utover det som var godkjent ved Overvåkningsorganets vedtak nr. 390/10/COL, ved at den åpnet for at støtte kan gis til prosjekter der arbeidet var igangsatt før ordningen trådte i kraft, og som derfor ikke ville ha oppfylt kravet om incentivvirkning angitt i den godkjente ordningen. Tilleggsforskriften åpnet derfor ordningen for en ny kategori av støttemottakere. Overvåkningsorganet mener dessuten at endringene gjennom tilleggsforskriften av artikkel 8–20 i incentivforskriften, dvs. reduksjonen av

⁽³³⁾ Forente saker T-195/01 og T-207/01 *Gibraltars regjering mot Kommisjonen* [2002] Sml. II-2309, nr. 109.

⁽³⁴⁾ Finnes på: <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽³⁵⁾ Se sak T-189/03 *ASM Brescia mot Kommisjonen* [2009] Sml. II-1831, nr. 106 og sak T-151/11 *Telefónica de España og Telefónica Móviles España mot Kommisjonen* [ennå ikke offentliggjort], nr. 64.

referanserenten for selskapsskatt og forlengelsen av den lengste varigheten av skattefritakene, er innført bare til fordel for denne nye kategorien støttemottakere. Disse nye støttemottakerne kan derfor motta mer støtte enn det som var tillatt i henhold til den godkjente ordningen. Endringene av ordningen er derfor grunnleggende nært knyttet til hverandre. Endringene berører imidlertid ikke forenligheten av individuelle tiltak som allerede omfattes av den godkjente ordningen.

- 109) Overvåkningsorganet mener derfor at endringene gjennom tilleggsforskriften er endringer som klart kan skilles fra den opprinnelige ordningen. Overvåkningsorganet er derfor av den oppfatning at endringene av ordningen utgjør et nytt støttetiltak. I tillegg følger at enhver støtte gitt på grunnlag av tilleggsforskriften også vil anses som ny støtte.

3.3 *Det nye støttetiltakets forenlighet*

- 110) Overvåkningsorganet vil derfor vurdere forenligheten av endringene av ordningen som tilleggsforskriften medførte.

- 111) I sitt vedtak nr. 390/10/COL om godkjenning av ordningen uttrykte Overvåkningsorganet at:

”Ordningen utelukker tildeling av støtte til prosjekter som har startet før en avtale med islandske myndigheter er inngått, ifølge artikkel 21 i incentivrettsakten”.⁽³⁶⁾

- 112) Videre viste Overvåkningsorganet i nevnte vedtak til islandske myndigheters forsikringer med hensyn til ordningens incentivvirkning, på følgende måte:

”Det vil dessuten ikke gis støtte under ordningen til prosjekter der arbeidet har startet før en avtale om tildeling av støtte mellom staten og støttemottakeren er underskrevet. Islandske myndigheter har bekreftet at ordningen utelukker tildeling av støtte til prosjekter som er startet før offentliggjøringen av den endelige teksten til ordningen i tråd med nr. 93 i retningslinjene for regionalstøtte”⁽³⁷⁾.

- 113) Kravene og metoden for å kontrollere forekomsten av støttens incentivvirkning, som beskrevet i retningslinjene for regionalstøtte 2007, var en forutsetning for Overvåkningsorganets godkjenning av ordningen. Den nye teksten i artikkel 3 i incentivforskriften, ”eller ifølge en særlig investeringsavtale før rettsakten trer i kraft”, innført ved tilleggsforskriften, åpner imidlertid mulighet for at det gis støtte til prosjekter som ble igangsatt før ordningen trådte i kraft.

- 114) Videre endrer tilleggsforskriftens endring av artikkel 8 i incentivforskriften, referanserenten for selskapsskatt som kan garanteres som høyeste skattesats for en støttemottaker. I henhold til den endrede artikkelen er referanserenten i tilfelle av en ”særlig investeringsavtale” den gjeldende selskapsskatten på et tidspunkt før ordningen trådte i kraft. I henhold til den opprinnelige versjonen av artikkelen ville referanserenten vært den skattesatsen som på gjaldt på det tidspunktet investeringsavtalen ble undertegnet i henhold til ordningen. Overvåkningsorganet mener at tilleggsforskriften endrer vilkårene for støtte til eventuelle nye støttemottakere som faller inn under ordningens omfang som følge av endringene ved tilleggsforskriften.

- 115) Endelig gir tilleggsforskriftens endringer av artikkel 20 i incentivforskriften en lengste varighet av skattefritakene som gjelder fra en avtale ble undertegnet før ordningen trådte i kraft i 2010. Disse endringene endrer også vilkårene for støtte til eventuelle nye støttemottakere som faller inn under ordningens omfang som følge av endringene ved tilleggsforskriften.

- 116) Overvåkningsorganet mener at endringene ved tilleggsforskriften undergraver kravet om incentivvirkning i artikkel 5 i lov 99/2010, godkjent av Overvåkningsorganet. I tillegg fører disse endringene til en endring av kravet om incentivvirkning i den opprinnelige ordningen, i den grad kravene om en incentivvirkning beskrevet i nr. 30 i retningslinjene 2007⁽³⁸⁾ ikke lenger er oppfylt.

⁽³⁶⁾ Avsnitt I. 2.13.

⁽³⁷⁾ Avsnitt II.3.6.

⁽³⁸⁾ Nr. 30 lyder: ”Det er viktig å sikre at regionalstøtten skaper en reell incentivvirkning for å foreta investeringer som ellers ikke ville blitt foretatt i områdene som mottar støtte. Derfor kan støtte bare gis under støtteordninger dersom mottakeren har inngitt en søknad om støtte, og myndigheten som er ansvarlig for administrasjonen av ordningen deretter har bekreftet skriftlig at med forbehold for detaljerte undersøkelser innfrir prosjektet i prinsippet vilkårene for å være støtteberettiget, fastsatt ved ordningen for igangsettingen av arbeidet på prosjektet.”

- 117) Overvåkningsorganet konkluderer dermed med at endringene ved tilleggsforskriften av artikkel 3, 8 og 20 i ordningen utgjør ny støtte som ikke er forenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og retningslinjene av 2007.
- 118) Følgelig er all støtte gitt på grunnlag av endringene som tilleggsforskriften medførte, også uforenlig med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 119) Overvåkningsorganet vil nå undersøke de fem investeringsavtalene enkeltvis.

4. Becromal-investeringsavtalen

4.1 Virkningen av tilleggsforskriften

- 120) Becromal-investeringsavtalen gjelder en investering i to faser i et anodiseringsanlegg for aluminiumsfolie som skal oppføres i byen Akureyri. Den første fasen skulle avsluttes innen utgangen av mars 2011, og den andre fasen skal avsluttes innen utgangen av 2014, med en samlet investering på ca. 117,25 millioner euro⁽³⁹⁾.
- 121) Avsnitt D, H og I i preambelen til Becromal-investeringsavtalen gjelder en tidligere investeringsavtale om det samme prosjektet, som de samme partene inngikk 7. juli 2009.
- 122) Som nevnt har islandske myndigheter angitt at tilleggsforskriften ble vedtatt for å utvide ordningen til Becromal-prosjektet. Fra deres ståsted var det nødvendig å la Becromal søke om incentiver i henhold til ordningen, for at islandske myndigheter skulle overholde sine avtaleforpliktelser med Becromal.
- 123) Henvisningen til "en særlig investeringsavtale før rettsakten trådte i kraft" ble derfor tilføyd incentivforskriften gjennom tilleggsforskriften, for å tilpasse den til Becromal. Becromal kunne følgelig bare ha oppfylt kravet om incentivvirkning angitt i ordningen i henhold til endringene innført ved tilleggsforskriften.
- 124) Overvåkningsorganet har allerede konkludert med at endringene av ordningen innført ved tilleggsforskriften utgjør ny støtte som er uavhengig av ordningen. Følgelig blir all støtte som gis i henhold til Becromal-investeringsavtalen også ny støtte, fordi avtalen ble inngått innenfor virkeområdet for incentivforskriften, men bare som endret ved tilleggsforskriften.
- 125) Overvåkningsorganet har allerede konkludert med at enhver støtte som er gitt på grunnlag av endringene som tilleggsforskriften medførte, er ny støtte som er uforenlig med EØS-avtalen. Becromal-investeringsavtalen utgjør følgelig uforenlig støtte, fordi den ikke oppfyller kravet om incentivvirkning angitt i den godkjente ordningen, og faller dermed utenfor dens virkeområde.
- 126) Av helhetshensyn og for å imøtekomme argumentene til Becromal og islandske myndigheter har Overvåkningsorganet alternativt vurdert Becromal-investeringsavtalen som et ekstraordinært tiltak. For dette formål viser Overvåkningsorganet til retningslinjene for regionalstøtte 2007 og særlig det incentivvirkningskravet som omhandles der.

4.2 Incentivvirkning

- 127) Som nevnt ovenfor viser Becromal-investeringsavtalen til en tidligere avtale av 7. juli 2009. Begge avtalene utgjør en del av det samme prosjektet som Overvåkningsorganet mener utgjør "et enkelt investeringsprosjekt" i betydningen av nr. 49 og fotnote 47 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 128) Ifølge nr. 30 i retningslinjene for regionalstøtte 2007 er forekomsten av en incentivvirkning en nødvendig forutsetning for forenlighet:

"Det er viktig å sikre at regionalstøtten skaper en reell incentivvirkning for å foreta investeringer som ellers ikke ville blitt foretatt i områdene som mottar støtte. Derfor kan støtte bare gis under støtteordninger dersom mottakeren har levert en søknad om støtte, og myndighetene som er

⁽³⁹⁾ Se nr. 93–95 i åpningsvedtaket.

ansvarlige for administrasjonen av ordningen deretter har bekreftet skriftlig at, med forbehold for detaljerte undersøkelser, innfrir prosjektet i prinsippet vilkårene for å være støtteberettiget fastsatt i ordningen før arbeidet på prosjektet startet. En uttrykkelig henvisning til begge disse forbeholdene må være del av alle støtteordninger. Ved ekstraordinær støtte må vedkommende myndighet ha utstedt et tildelingsbrev, med forbehold om Overvåkningsorganets godkjenning av tiltaket, før arbeidet startes. Dersom arbeidet starter før vilkårene fastsatt i dette nummer er oppfylt, vil hele prosjektet være ikke støtteberettiget.”

- 129) I tråd med Europakommisjonens og Overvåkningsorganets beslutningstakingspraksis kan et tildelingsbrev i henhold til retningslinjene for regionalstøtte 2007 beskrives som et ”dokument som kan betraktes som å uttrykkelig gi støtte til [selskapet] til investeringen.”⁽⁴⁰⁾ I tillegg bør et slikt tildelingsbrev ifølge nr. 30 i retningslinjene for regionalstøtte 2007 sendes til Overvåkningsorganet for godkjenning før støtten tildeles.
- 130) Målet med nr. 30 i retningslinjene for regionalstøtte 2007 er å gjøre det mulig for Overvåkningsorganet å forsikre seg om investeringsstøtten har tilstrekkelig incentivvirkning, uten å gjennomføre en full analyse av de økonomiske omstendighetene til mottakerens investeringsbeslutning på det tidspunktet beslutningen ble truffet⁽⁴¹⁾. Dersom slike forsikringer ikke gis og arbeidet starter, ”vil hele prosjektet være ikke støtteberettiget”, dvs. prosjektet er i seg selv ikke støtteberettiget. Overvåkningsorganet kan dermed som bekreftet av Underrettens avgjørelse i Kronoply-saken, basere sin vurdering av incentivvirkningen ved å vise til en kronologisk omstendighet⁽⁴²⁾.
- 131) Becromal har hevdet at vurderingen av statsstøttesaker har forandret seg med innføringen av en mer detaljert økonomisk analyse slik at når støttenes incentivvirkning vurderes, må Overvåkningsorganet også vurdere virkningens økonomiske natur (dvs. om den har bidratt til en endring i støttemottakerens atferd), der det også tas hensyn til bestemmelsene i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter. Overvåkningsorganet kan ikke godta dette argumentet.
- 132) Becromal viser til Domstolens dom i HGA⁽⁴³⁾ for å argumentere at ”[...] Domstolen i sin gjennomgåelse av dommen i Førsteinstansdomstolen⁽⁴⁴⁾ hevder at den eneste avgjørende faktoren om hvorvidt støttetiltaket har en incentivvirkning, var å se på om det hadde endret investorens atferd og utelukket alle Førsteinstansrettens henvisninger til Kronoply-saken.”
- 133) Becromals forståelse av HGA-dommen ser imidlertid bort fra Domstolens uttrykkelige kjennelse at Underrettens konklusjon at ”[...] kravet om at investeringsprosjektet må være påbegynt før søknaden om støtte inngis, er et enkelt, relevant og egnet kriterium som gjør at Kommisjonen kan formode at den planlagte støtten er nødvendig”, ble ikke trukket i tvil i ankesaken⁽⁴⁵⁾.
- 134) I tillegg var Den store avdeling i Domstolen sin kjennelse i Nuova Agricast at ”En kjennelse at et støttetiltak ikke er nødvendig, kan oppstå særlig fra det faktum at det berørte foretaket har igangsatt eller til og med fullført støtteprosjektet før søknaden om støtte ble inngitt til vedkommende myndighet.” Domstolen framholdt dessuten at ”i dette tilfellet kan den aktuelle støtten ikke drives som et incentiv”⁽⁴⁶⁾. Overvåkningsorganet mener derfor at det i dette tilfellet er hensiktsmessig å basere sitt resultat om uforenlighet på en kronologisk vurdering: nemlig

⁽⁴⁰⁾ Sak C 8/2009 *Fri-El Acerra S.r.l.* (Italia), nr. 40. Se også Europakommisjonens endelige beslutning av 15.9.2010 (EUT L 46 av 19.2.2011, s. 28) og Overvåkningsorganets vedtak nr. 418/10/COL om å innlede formell undersøkelse med henblikk på oppfølgingen av Verne datasenter, avsnitt II.3.1.

⁽⁴¹⁾ Se sak T-162/06 *Kronoply* [2009] Sml. II-1, nr. 81: ”Som det framgår av betraktning 30 i vedtaket, er målet med anvendelsen av kriteriene i nr. 4.2 i retningslinjene å sikre at det finnes en incentivvirkning, uten å forsinke investeringen unødvendig ved å foreta en full analyse av de økonomiske omstendighetene rundt mottakerens investeringsbeslutning, som kan vise seg å være meget vanskelig eller tidkrevende. Den sistnevnte bekymringen forklarer hvorfor det faktum at søknaden ble inngitt før investeringsprosjektet ble igangsatt, i seg selv ifølge Europakommisjonen er nok til å anta at det finnes en incentivvirkning.”

⁽⁴²⁾ *Idem*, nr. 80. ”Det bør også bemerkes at bestemmelsen [nr. 4.2 tredje ledd i retningslinjene for nasjonal regionalstøtte 1998] gjelder en kronologisk omstendighet og derfor viser til en undersøkelse *ratione temporis*, som er meget godt egnet til å avgjøre om det foreligger en incentivvirkning. Denne undersøkelsen må gjennomføres med henvisning til det aktuelle foretakets investeringsbeslutning, som markerer starten på den dynamiske prosessen som en driftsinvestering som den Kronoply har foretatt nødvendigvis utgjør”.

⁽⁴³⁾ Forente saker C-630/11 P til C-633/11 P *HGA Srl mot Kommisjonen* ECLI:EU:C:2013:387.

⁽⁴⁴⁾ Se brev fra Becromal datert 30.9.2013, side 10.

⁽⁴⁵⁾ *HGA mot Kommisjonen*, nr. 106–107.

⁽⁴⁶⁾ Sak C-390/06 *Nuova Agricast* [2008] Sml. I-2577, nr. 69.

at i) vurderingen av incentivvirkning angitt i retningslinjene for regionalstøtte 2007 var ikke gjennomført, og ii) arbeidet med prosjektet startet før investeringsavtalen ble inngått og støtten ble tildelt.

- 135) Overvåkningsorganet avviser dessuten Becromals argument om at Overvåkningsorganet må undersøke prosjektet i lys av retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter og bruke vurderingen av incentivvirkning som beskrives der. Overvåkningsorganet merker seg at for visse store investeringsprosjekter, utfylles undersøkelsen av incentivvirkning i nr. 30 i retningslinjene for regionalstøtte 2007 (på grunnlag av det kronologiske kravet om at en søknad må være inngitt og støtteberettigelse må være bekreftet før arbeidet igangsettes) av en undersøkelse nummer to, som er av økonomisk art (basert på en økonomisk analyse av at støtten bidrar til å endre støttemottakerens atferd), beskrevet i nr. 57 i retningslinjene for regionalstøtte og i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter.
- 136) Retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter angir en grundig vurdering for visse store investeringsprosjekter, dvs. de som har en betydelig innvirkning på handel og som kan føre til vesentlige konkurransevridninger⁽⁴⁷⁾. Analysen av incentivvirkningen i slike tilfeller er beskrevet i nr. 19 i retningslinjene for investeringsstøtte til store investeringsprosjekter: "[...] Denne vurderingen vil foregå på to plan: på et generelt saksbehandlingsplan og på et mer detaljert økonomisk plan." I tillegg til at en søknad må være inngitt før arbeidet på prosjektet er igangsatt, kreves følgelig en mer detaljert økonomisk analyse for visse store investeringsprosjekter.
- 137) Ifølge nr. 3 i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter og nr. 49 i retningslinjene for regionalstøtte er et stort investeringsprosjekt en nyinvestering med støtteberettigede kostnader på over 50 millioner euro. Som nevnt angir Becromal-investeringsavtalen 117,25 millioner euro som den samlede investeringskostnaden for begge fasene av prosjektet. Verken Becromal eller islandske myndigheter har inngitt opplysninger til Overvåkningsorganet om støtteandelen eller de støtteberettigede kostnadene i forbindelse med prosjektet. De har eller ikke framlagt opplysninger om vilkårene for den detaljerte kontrollforpliktelsen fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter, som det vises til i nr. 57 bokstav a) og b) i retningslinjene for regionalstøtte 2007 (det vil si at støttemottakeren står for mer enn 25 % av de aktuelle produktene på det aktuelle markedet, og at produksjonskapasiteten som prosjektet skaper utgjør mer enn 5 % av det aktuelle produktmarkedet). Fra Overvåkningsorganets ståsted er det ingenting som tilsier at Becromal-prosjektet overskrider tersklene angitt i nr. 57 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 138) Overvåkningsorganets konklusjon er dermed at den grundige analysen angitt i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter, ikke får anvendelse på Becromal-investeringsavtalen.
- 139) Med henblikk på sakspraksis og ordlyden i retningslinjene for regionalstøtte 2007 er det følgelig tilstrekkelig å etablere om en søknad om støtte er inngitt av støttemottakeren og en skriftlig bekreftelse fra bevilgende myndighet er framlagt med forbehold for Overvåkningsorganets godkjenning av tiltaket, før arbeidet på prosjektet ble igangsatt.
- 140) I retningslinjene for regionalstøtte 2007 defineres "igangsetting av arbeid" som "igangsetting av byggearbeid eller den første bindende forpliktelsen til å bestille utstyr, unntatt gjennomføring av forundersøkelser."
- 141) Som islandske myndigheter og Becromal har bekreftet, ble byggearbeidet på Becromal-prosjektet igangsatt i 2008, selv før den tidligere avtalen ble underskrevet 7. juli 2009.
- 142) Overvåkningsorganet kan ikke godta Becromals argument om at "igangsetting av arbeid" bør begrenses til bestillingen av utstyr særlig utformet for et gitt prosjekt, og at kjøp av grunn og/eller oppføring av et anlegg ikke nødvendigvis markerer starten på en investeringsbeslutning, ettersom slik investering enkelt og når som helst kan selges. Denne smale tolkningen er ikke i samsvar med ordlyden i retningslinjene for regionalstøtte 2007. Som nevnt ovenfor definerer retningslinjene for regionalstøtte 2007 "igangsetting av arbeid" som enten at "igangsetting av byggearbeid eller den første bindende forpliktelsen til å bestille utstyr [...]" Denne tolkningen støttes av Underrettens sakspraksis, ifølge hvilken selv en liten investering av mottakeren er nok til å skape rettslige virkninger, og anses dermed å utgjøre det første trinnet i arbeidet⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁷⁾ Nr. 6.

⁽⁴⁸⁾ Sak T-551/10 *Fri-El Acerra mot Kommisjonen* ECLI:EU:T:2013:430, nr. 67.

- 143) Dessuten viser opplysningene som Overvåkningsorganet har tilgang til at Becromal startet byggearbeidet på anlegget sitt tidlig i 2008⁽⁴⁹⁾, og rekrutteringen startet senere det året⁽⁵⁰⁾. I løpet av 2008 inngikk Becromal avtaler med entreprenører om det nødvendige utstyret⁽⁵¹⁾.
- 144) Disse omstendighetene støtter Overvåkningsorganets oppfatning at regionalstøtte ikke var den viktigste motivasjonsfaktoren for Becromals investering i byen Akureyri. Tvert i mot ble arbeidet på prosjektet igangsatt av Becromal uten noen søknad om støtte til islandske myndigheter, og uten noen forpliktelse fra islandske myndigheter til å gi regionalstøtte.
- 145) Dessuten, ifølge ordningen ”[vil] bare støttesøknader, sammen med alle dokumenter som er nødvendig for å vurdere søknaden, som mottas før igangsetting av arbeidet på investeringsprosjektet komme i betraktning for å motta regionalstøtte i forbindelse med ordningen”.⁽⁵²⁾ Ettersom arbeidet på Becromal-investeringsprosjektet allerede var igangsatt før søknaden om støtte ble inngitt, er Overvåkningsorganets konklusjon at prosjektet ikke oppfylte kravene om incentivvirkning og dermed ikke var berettiget til å motta regionalstøtte i forbindelse med den godkjente ordningen.
- 146) Overvåkningsorganet har ikke mottatt noen opplysninger som kan bekrefte om islandske myndigheter har forpliktet seg til å gi støtte til prosjektet før arbeidet ble igangsatt. Becromal har sagt at det mottok en formell anmodning fra islandske myndigheter med oppfordring om å inngå en investeringsavtale før byggarbeidet ved anlegget. Verken Becromal eller islandske myndigheter har imidlertid framlagt noe bevis på en slik anmodning for Overvåkningsorganet.
- 147) Som nevnt i ovennevnte betraktning 141 inngikk islandske myndigheter først en investeringsavtale med Becromal 7. juli 2009. Den avtalen gav Becromal forsikringer om at islandske myndigheter var forpliktet til å inngå en fullstendig investeringsavtale med selskapet. Til tross for at Becromal har sendt et brev til Overvåkningsorganet datert 20. september 2013, fra den tidligere industriministeren, der sistnevnte sier at regjeringen samtykket i å inngå en investeringsavtale med selskapet i 2007, og at arbeidet med avtalen hadde startet i 2008, støtte ikke denne uttalelsen av noen aktuelle dokumenter som kunne påvise at disse særlige incentivene ble gitt Becromal før arbeidet på prosjektet ble igangsatt. Overvåkningsorganet hadde uansett ikke gitt sin godkjenning av tiltaket før arbeidet på prosjektet startet.
- 148) I denne saken har derfor verken islandske myndigheter eller Becromal påvist at omstendigheter foreligger som (til tross for at arbeidet på prosjektet startet før støtten ble gitt) viser at kravene om incentivvirkning allikevel er oppfylt⁽⁵³⁾.
- 149) Overvåkningsorganet konkluderer dermed med at vilkåret om en incentivvirkning ikke er oppfylt med hensyn til Becromal-investeringsavtalen.

4.3 Konklusjon

- 150) På grunnlag av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at enhver støtte som er gitt i henhold til Becromal-investeringsavtalen er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c).

5. De fire andre investeringsavtalene – ekstraordinære tiltak

5.1 Verne-investeringsavtalen

5.1.1 Virkning av endringene ved tilleggsforskriften

- 151) Islandske myndigheter har uttalt at endringene av ordningen som tilleggsforskriften medførte, ikke berører Verne-investeringsavtalen. De argumenterer med dette på det grunnlag at Verne-investeringsavtalen omfattes av virkeområdet for den godkjente ordningen. Mens Overvåkningsorganet godtar islandske myndigheters første argument i denne forbindelse, kan det ikke akseptere at Verne-investeringsavtalen oppfyller kravet om incentivvirkning fastsatt i den godkjente ordningen.

⁽⁴⁹⁾ Se for eksempel <http://www.loftorka.is/frettir/loftorku/nr/74674/> og <http://vikudagur.is/vikudagur/nordlenskar-frettir/2008/01/11/nytt-hus-fyrir-afthynnuerksmidju-krossanesi>.

⁽⁵⁰⁾ Se <http://www.capacent.is/frettir/nr/612>.

⁽⁵¹⁾ Se for eksempel <http://www.rafeyri.is/en/news/167-substation-for-becromal>.

⁽⁵²⁾ Vedtak nr. 390/10/COL, avsnitt I.2.13.

⁽⁵³⁾ Sak T-394/08 *Regione autonoma della Sardegna og andre mot Kommisjonen* [2011] Sml. II-6255, nr. 226.

- 152) I sitt åpningsvedtak bemerket Overvåkningsorganet det faktum at selv om Verne-investeringsavtalen ikke viser til en tidligere avtale, synes det uansett som den berører det samme eller et lignende investeringsprosjekt som det som var gjenstand for et tidligere vedtak av Overvåkningsorganet: vedtak nr. 418/10/COL⁽⁵⁴⁾.
- 153) Det opprinnelige investeringsprosjektet startet 26. februar 2008 med undertegningen av en avtale om kjøp av eiendom, der Verne kjøpte fire bygninger fra den islandske stat for å opprette sitt datasenter. En investeringsavtale ble utarbeidet 23. oktober 2009⁽⁵⁵⁾. Prosjektet ble senere lagt på is og introdusert på nytt ved undertegningen av Verne-investeringsavtalen 27. september 2011, ifølge islandske myndigheter for å omfattes av den godkjente ordningen.
- 154) Prosjektet slik det opprinnelig var planlagt, gjaldt oppføringen av et datasenter i Reykjanesbær kommune. Plasseringen av prosjektet er ikke endret i Verne-investeringsavtalen. De samme bygningene skal benyttes for å ferdigstille prosjektet, slik det klart framgikk av preambelen til både 2009-investeringsavtalen og Verne-investeringsavtalen⁽⁵⁶⁾. Dessuten er hovedpartene i avtalen (dvs. Verne Real Estate II ehf. ("VRE II") og Verne Holding Ltd) den samme. I tillegg har begge investeringsavtalene et klart definert felles mål: å tilby oppgavekritiske datasentertjenester til det globale informasjonsteknologimarkedet.
- 155) Med henblikk på ovennevnte kan Overvåkningsorganet ikke godta islandske myndigheters argument at det er vesentlige forskjeller mellom de to prosjektene. Islandske myndigheter har ikke gitt Overvåkningsorganet overbevisende opplysninger i så måte. Overvåkningsorganet kan heller ikke godta islandske myndigheters påstand om at ettersom Verne-investeringsavtalen bare gjelder ny utbygging av datasenterområder og -infrastruktur, bør den gjelde et nytt prosjekt.
- 156) Ifølge retningslinjene for regionalstøtte 2007: "[...] For å hindre at et stort investeringsprosjekt deles kunstig opp i underprosjekter for å omgå bestemmelsen, regnes et stort investeringsprosjekt som et enkeltstående investeringsprosjekt når den innledende investeringen foretas over tre år av ett eller flere foretak og består av faste eiendeler kombinert på en økonomisk udelelig måte"⁽⁵⁷⁾.
- 157) Dessuten: "[...] For å vurdere om en innledende investering er økonomisk udelelig, vil Overvåkningsorganet ta hensyn til tekniske, funksjonelle og strategiske bindeledd og til den umiddelbare geografiske nærheten. Økonomisk udelelighet vil bli vurdert uavhengig av eierskap"⁽⁵⁸⁾. Som tidligere nevnt er prosjektets beliggenhet og egenart uendret, og de viktigste avtalepartene er de samme i 2009 og 2011-avtalen. Islandske myndigheter har understreket det faktum at det mulige investeringsnivået nå er lavere – ettersom de tre fasene som opprinnelig var planlagt for oppføringen av datasentret i engrosleddet, er erstattet med ad hoc-utbygging av mindre moduler, og at Verne som en del av sin nye investeringsstrategi aktivt har prøvd å selge bygninger tilbake til lokale myndigheter for å bedre sin økonomiske stilling. Dette gjenspeiler imidlertid ikke tekniske, funksjonelle eller strategiske forskjeller mellom det opprinnelige investeringsprosjektet og prosjektet i Verne-investeringsavtalen. På grunnlag av tilgjengelige opplysninger mener Overvåkningsorganet at denne utviklingen snarere er en politisk eller kommersiell beslutning som stammer fra selskapets bestrebelser på å imøtekomme kundene sine⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁴⁾ Ved vedtak nr. 418/10/COL av 3.11.2010 innledet Overvåkningsorganet en formell undersøkelse av en investeringsavtale som ble inngått 23. oktober 2009 mellom staten og Verne Real Estate ehf. og Verne Holdings Ltd. om et datasenterprosjekt i Reykjanesbær. Meldingen ble senere trukket tilbake. Finnes på <http://www.eftasurv.int/media/decisions/418-10-COL.pdf>. Se også nr. 131–139 i åpningsvedtaket.

⁽⁵⁵⁾ Investeringsavtalen var ikke formelt inngått, og ikrafttredelsen var betinget av parlamentets godkjenning, i Verne-styrets godkjenning og et positivt vedtak fra Overvåkningsorganet.

⁽⁵⁶⁾ Preambelen i begge avtalene sier at "Investorene og Verne har truffet de nødvendige forhåndsiltak for å opprette et datasenterkompleks på Island, som består av fire enkeltstående bygninger, og ytterligere administrative og elektriske støttebygninger som hovedsakelig vil tjene ikke-internasjonale kunder (heretter kalt "datasenter") [...]".

⁽⁵⁷⁾ Nr. 49.

⁽⁵⁸⁾ Fotnote 47.

⁽⁵⁹⁾ Se brev fra islandske myndigheter av 8. juli 2013, s. 15.

- 158) Endelig, ifølge retningslinjene for regionalstøtte 2007: "[...] for å fastslå om et stort investeringsprosjekt også utgjør et enkeltstående investeringsprosjekt, bør vurderingen være den samme uavhengig av om prosjektet utføres av ett foretak, av mer enn ett foretak der investeringskostnadene deles, eller av flere foretak som hver dekker kostnadene ved separate investeringer innenfor det samme investeringsprosjektet (f.eks. ved fellesforetak)."⁽⁶⁰⁾ Overvåkningsorganet betrakter derfor en hver differensiering med henblikk på avtalepartene som uvesentlig når det gjelder å fastslå et investeringsprosjekts udelelighet.
- 159) Islandske myndigheter viser dessuten til en ny kapitaltilførsel i VRE II på slutten av 2011, og hevder i den forbindelse at dette medfører en strukturell endring av det opprinnelige investeringsprosjektet. Ifølge islandske myndigheter er VRE II et nytt foretak som ble opprettet i 2011 for å dra nytte av ordningen og for å bidra til å slutføre Vernes deltakelse i ordningen. Med forbehold for mulige vedtak fra Overvåkningsorganets side om å innlede en atskilt undersøkelse av nevnte kapitaltilførsel, forstår Overvåkningsorganet det slik at denne tilførselen dekker de støtteberettigede tilleggskostnadene ved det berørte prosjektet. Overvåkningsorganet understreker uansett at, i samsvar med retningslinjene for regionalstøtte 2007, skal støtteberettigede kostnader fastsettes til et bestemt beløp før prosjektet startes. Så snart prosjektet startes, er det ikke mulig kunstig å øke disse støtteberettigede kostnadene og støttebeløpet, ettersom incentivvirkningen av slik støtte vurderes på det tidspunktet støtten gis.
- 160) Islandske myndigheter sier dessuten at Verne-investeringsavtalen pålegger visse forpliktelser som ikke inngikk i den tidligere avtalen. I så måte mener Overvåkningsorganet at bestemmelsene i Verne-investeringsavtalen om pålegg av juridiske forpliktelser slik som begrensninger av kapitalkontroll, industriavgifter, gebyr for veitilknytning osv. og/eller pålegging av ytterligere forpliktelser med hensyn til overføring av aksjer, utgjør administrative endringer som ikke endrer det opprinnelige prosjektets egenart i henhold til den tidligere avtalen.
- 161) Hvorvidt statsstøttefordelene er ulike, er dessuten uvesentlig for å vurdere prosjektets investeringskjennetegn. Overvåkningsorganet bemerker at Verne-investeringsavtalen har ulike vilkår med hensyn til den inntektsskatten som selskapet skal betale og avtalens varighet. Som islandske myndigheter har bekreftet, er imidlertid dette gjort for å overholde vilkårene i ordningen. Dette endrer derfor ikke prosjektets investeringskjennetegn eller beviser at dette er et nytt, uavhengig prosjekt.
- 162) På bakgrunn av ovennevnte mener Overvåkningsorganet at Verne-investeringsavtalen utgjør en tilleggsinvestering for arbeidet som allerede var igangsatt gjennom kjøpet av bygninger 26. februar 2008.
- 163) Overvåkningsorganet har ikke mottatt tilleggsopplysninger, verken fra islandske myndigheter eller fra Verne, som underbygger deres påstand om at dette er et nytt investeringsprosjekt. Partene har særlig ikke framlagt opplysninger som overbeviser Overvåkningsorganet om at det kan være mulig å skjelne mellom Vernes aktiviteter på grunnlag av tekniske, funksjonelle eller strategiske kjennetegn.
- 164) Som tidligere nevnt utelukket den godkjente ordningen enhver tildeling av støtte til prosjekter der arbeidet var igangsatt før selskapet inngikk en avtale med islandske myndigheter i forbindelse med ordningen. Islandske myndigheter har dessuten bekreftet at ordningen ville utelukke støtte til prosjekter som ble igangsatt før den endelige teksten til ordningen ble publisert. Overvåkningsorganet mener derfor at enhver støtte som ble gitt Verne bare kunne ha oppfylt kravet om incentivvirkning fastsatt i ordningen i henhold til endringene innført ved tilleggsforskriften.⁽⁶¹⁾
- 165) I lys av islandske myndigheters forsikring om at Verne-prosjektet ikke omfattes av endringene av incentivforskriften ved tilleggsforskriften, må imidlertid Verne-investeringsavtalen anses å falle utenfor virkeområdet for den godkjente ordningen, ettersom prosjektet startet lenge før den endelige teksten i avtalen ble offentliggjort. Overvåkningsorganet vil følgelig vurdere forenligheten av Verne-investeringsavtalen som et nytt, ekstraordinært støttetiltak.

⁽⁶⁰⁾ Ibid.

⁽⁶¹⁾ Se også nr. 131–134 i åpningsvedtaket.

5.1.2 *Stort investeringsprosjekt – behovet for en grundig analyse*

- 166) Ifølge nr. 3 i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter og nr. 49 i retningslinjene for regionalstøtte 2007 er et stort investeringsprosjekt en nyinvestering med støtteberettigede kostnader på over 50 millioner euro. Som angitt i preambelen til Verne-investeringsavtalen anslår Verne og investorene at prosjektets potensielle investeringsnivå kunne overstige 675 millioner dollar. Som det framgår over i forbindelse med Becromal-prosjektet, gjelder retningslinjene for statsstøtte til store investeringsprosjektet bare visse store investeringsprosjekter. Islandske myndigheter har ikke framlagt opplysninger for Overvåkningsorganet om støtteandelen eller de støtteberettigede kostnadene i forbindelse med Verne-prosjektet. De har heller ikke framlagt opplysninger om vilkårene for den detaljerte kontrollforpliktelsen fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter, som det vises til i nr. 57 bokstav a) og b) i retningslinjene for regionalstøtte 2007 (det vil si at støttemottakeren står for mer enn 25 % av de aktuelle produktene på det aktuelle markedet, og at produksjonskapasiteten som prosjektet skaper utgjør mer enn 5 % av det aktuelle produktmarkedet). Fra Overvåkningsorganets ståsted er det ingenting som tilsier at Verne-prosjektet overskrider tersklene angitt i nr. 57 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 167) Overvåkningsorganets konklusjon er derfor at den grundige analysen angitt i retningslinjene for regionalstøtte til store investeringsprosjekter ikke får anvendelse på Verne-investeringsavtalen.

5.1.3 *Incentivvirkning*

- 168) Som nevnt i nr. 153 var arbeidet med prosjektet igangsatt allerede i februar 2008, da Verne kjøpte fem bygninger fra den islandske staten. Deretter pusset Verne opp to store lagerbygninger (bygning 868 og 869) i 2008 og 2009 som en del av den opprinnelig planlagte campusen med flere bygninger⁽⁶²⁾. Ettersom kjøpet og oppussingen av disse bygningene (direkte knyttet til etableringen av Vernes datasenter) anses som en innledende investering, må datoen for inngangsetting av arbeidet med prosjektet anses som kjøpsdatoen for disse bygningene⁽⁶³⁾. Overvåkningsorganet har ikke mottatt noen opplysninger som kan bekrefte at islandske myndigheter hadde forpliktet seg til å gi støtte til prosjektet før arbeidet startet. Islandske myndigheter har tvert imot nå bekreftet at de ikke inngikk noen avtale med Verne om tildeling av incentiver før Verne-investeringsavtalen av 27. september 2011. Ifølge islandske myndigheter var 2009-investeringsavtalen allerede igangsatt, men ikke underskrevet, og hadde dermed ingen rettslig virkning. Årsaken til at Verne-investeringsavtalen ikke viser til en tidligere avtale, skyldes ifølge islandske myndigheter at det ikke fantes noen tidligere, underskrevet avtale med Verne.
- 169) I nr. 131–134 i åpningsvedtaket uttrykte Overvåkningsorganet tvil om hvorvidt Verne-investeringsavtalen oppfyller vilkåret om incentivvirkning i retningslinjene for regionalstøtte 2007. I sitt svar til åpningsvedtaket hevdet islandske myndigheter at prosjektet ville blitt lagt på is på grunn av finanskrisen uten investeringsavtalen⁽⁶⁴⁾. De mener dessuten at Overvåkningsorganet burde følge Europakommisjonens metode i mange av dens vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot støtte som er gitt finansinstitusjoner, der det ikke var krav om en incentivvirkning som en forutsetning for forenlighet.
- 170) Overvåkningsorganet kan ikke godta denne argumentasjonsrekken. Kommisjonens beslutningstakingsprosess i forbindelse med finanskrisen var bare knyttet til støtte til finanssektoren, hovedsakelig ved bruk av artikkel 107 nr. 3 bokstav b) TEUV (som tilsvarer artikkel 61 nr. 3 bokstav b) i EØS-avtalen) som rettslig grunnlag. I slike tilfeller ble støtte gitt for å korrigere en alvorlig forstyrrelse som påvirket hele økonomien til en medlemsstat. Underretten har gjentatte ganger gitt uttrykk for at denne bestemmelsen må ha begrenset anvendelse⁽⁶⁵⁾.

⁽⁶²⁾ Ifølge opplysningene fra islandske myndigheter beløp riving, konstruksjon, utforming, prosjektstyring og annet anleggsforberedende arbeid som ble utført i oktober 2008 seg til USD 8,1 millioner og til ytterligere USD 10 millioner i perioden november 2008 til desember 2009, inkludert fysisk oppføring og kjøp av elektrisk og mekanisk utstyr.

⁽⁶³⁾ Se i den forbindelse Europakommisjonens beslutning av 15.9.2010, *Fri-El Acerra Srl*, EUT L 46/28 av 19.2.2011, nr. 79.

⁽⁶⁴⁾ Islandske myndigheter kommenterer særlig at i) Vernes kapitalutgifter sank fra USD 8,5 millioner i 2009 til USD 1,54 millioner i 2010; ii) ansatte måtte sies opp for at selskapet ikke skulle gå konkurs; iii) de foreslåtte investeringsfasene i det opprinnelige prosjektet utløp fra og med desember 2009, og ville kreve betydelige utbedringer; iv) den eneste nye, eksterne investoren som var tilgjengelig for Verne etter 2009 var The Wellcome Trust, som ikke ville investere ny kapital i et datasenterprosjekt uten et klar tilsagn om støtte fra den islandske stat og v) innenlandske investeringer var ikke pålitelige.

⁽⁶⁵⁾ Sak T-132/96 *Sachsen-VW mot Kommisjonen* [1999] Sml. II-3663, nr. 167.

Overvåkningsorganet mener at det ikke kan trekkes noen paralleller til statsstøtte som selskaper er gitt som regionalstøtte i henhold til retningslinjene for regionalstøtte 2007, der formålet ligger i utviklingen av et bestemt geografisk definert område og incentivvirkningen utgjør hovedforenlighetsprinsippet. Overvåkningsorganet kan i dette eksempelet dermed ikke følge Kommisjonens metode på statsstøtte gitt til finansinstitusjoner i forbindelse med finanskrisen.

- 171) Videre ga islandske myndigheter ingen opplysninger for å berettige behovet for støtte for at prosjektet kunne fullføres. Dersom prosjektet, slik islandske myndigheter argumenterer, ikke ville blitt fullført uten støtten, burde de ha framlagt opplysninger og en analyse slik at Overvåkningsorganet kunne kontrollere om dette stemte. Denne analysen ville blant annet tatt hensyn til lønnsomhetsberegninger for prosjektet med og uten støtte, følsomhetsanalyser og en detaljert redegjørelse for hvordan finanskrisen påvirket investeringsbeslutningen.
- 172) Islandske myndigheter har dessuten ikke påvist at omstendigheter foreligger som (til tross for at arbeidet på prosjektet startet før støtten ble gitt) viser at kravet om en incentivvirkning allikevel er oppfylt⁽⁶⁶⁾.
- 173) På bakgrunn av ovennevnte konkluderer Overvåkningsorganet med at vilkåret om en incentivvirkning ikke er oppfylt med hensyn til Verne-investeringsavtalen.
- 174) Dette alene er tilstrekkelig til å fastslå at Verne-investeringsavtalen er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til artikkel 61 nr. bokstav c) i EØS-avtalen og retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 175) For fullstendighetens skyld vil Overvåkningsorganet imidlertid også undersøke de særlige bestemmelsene i avtalen og vurdere om de oppfyller vilkårene i retningslinjene for regionalstøtte 2007.

5.1.4 *Investeringskostnadene og øvre grense for støtte*

- 176) For at skattetiltak bevilget under Verne-investeringsavtalen skal kjennetegnes som investeringsstøtte,
- må de være knyttet til utførelsen det spesifikke prosjektet,
 - må de bygge på en beløp som er investert i regionen,
 - må det være mulig å mengdebestemme støtten,
 - må det være en uttrykt øvre grense som en andel av det beløpet som er investert i regionen⁽⁶⁷⁾.
- 177) De samlede investeringskostnadene i Verne-investeringsavtalen er fastsatt til ca. 675 millioner dollar. I åpningsvedtaket trakk Overvåkningsorganet den foreløpige konklusjonen at det ikke hadde vært en klar forbindelse i avtalen mellom investeringskostnadene og støtten. I denne forbindelse var ikke de støtteberettigede kostnadene spesifikt definert, støtten var ikke mengdebestemt og det var ikke satt noen øvre grense for støtten. Islandske myndigheter har ikke framlagt noen opplysninger som motsier disse foreløpige konklusjonene. Fraværet av disse elementene i Verne-investeringsavtalen strider mot bestemmelsene i retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 178) Som allerede nevnt i betraktning 44 ovenfor har islandske myndigheter angitt at Invest in Iceland Agency utførte en nytte- og kostnadsanalyse for hvert prosjekt før noen avtale ble inngått, og incentivkomiteen vurderte om prosjektene oppfylte forenlighetskriteriene fastsatt i lov nr. 99/2010 og incentivforskriften.
- 179) Ifølge retningslinjene for regionalstøtte 2007 "[...] Regional investeringsstøtte beregnes enten ut fra materielle og immaterielle investeringskostnader fra det innledende investeringsprosjektet, eller (beregnete) lønnskostnader ved arbeidsplasser som skapes direkte gjennom investeringsprosjektet [...]. Støttenivået er definert som støtteintensitet sammenholdt med referansekostnadene."⁽⁶⁸⁾

⁽⁶⁶⁾ Sak T-394/08 *Regione autonoma della Sardegna og andre mot Kommissjonen* [2011] Sml. II-6255, nr. 226.

⁽⁶⁷⁾ Se vedtak nr. 390/10/COL, avsnitt II.3.3.

⁽⁶⁸⁾ Betraktning 28 og 33.

180) For at Overvåkningsorganet skal kunne vurdere støttetiltakets forenlighet etter retningslinjene for regionalstøtte 2007, må den øvre grensen for støtte angis klart ut fra spesifikke, støtteberettigede investeringskostnader. Det faktum at islandske myndigheter har innført en mekanisme for i etterkant å kontrollere om prosjektene er støtteberettiget under ordningen, er irrelevant for Overvåkningsorganets vurdering av forenlighet, ettersom en slik mekanisme verken garanterer at støtteandelen i bruttotilskuddekvivalent diskonteres til sin verdi og uttrykkes som en prosentdel av den diskonterte verdien av de støtteberettigede kostnadene, eller at den støtteberettigede utgiften angitt i Verne-investeringsavtalen er knyttet til investeringskostnadene for materielle eiendeler som fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007⁽⁶⁹⁾.

181) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at Verne-investeringsavtalen ikke oppfyller vilkårene fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom i) avtalen ikke viser de støtteberettigede kostnadene som investeringen burde gjenspeile, ii) støtten er ikke tilstrekkelig mengdebestemt og iii) det finnes ingen beregningsmetode med hensyn til støtteandel for prosjektet.

5.1.5 Ytterligere støtte i tilfelle av endringer av ordningen

182) I artikkel 23.7 i Verne-investeringsavtalen fastsettes en ubetinget forpliktelse for islandske myndigheter til å gi mottakeren ytterligere støtte til et prosjekt som det allerede er gitt støtte til i forbindelse med ordningen, dersom framtidige endringer av ordningen skulle vise seg å være gunstigere.

183) Denne bestemmelsen garanterer støttemottakerens rett til å motta støtte utover den som opprinnelig ble gitt i henhold til ordningen som godkjent av Overvåkningsorganet. Slik støtte faller derfor utenfor ordningens virkeområde.

184) Overvåkningsorganet konkluderer med at all støtte som er gitt i henhold til ovennevnte bestemmelse bør klassifiseres som driftsstøtte, ettersom den ikke er knyttet til en innledende investering. Slik driftsstøtte er uforenlig med EØS-avtalen. Støtten ble ikke gitt etter ett sett av forhåndsdefinerte støtteberettigede utgifter eller kostnader, som fastsatt i nr. 66 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.

5.1.6 Konklusjon med hensyn til Verne-investeringsavtalen

185) På grunnlag av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at enhver støtte som er gitt i henhold til Verne-investeringsavtalen er ny, ekstraordinær støtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c).

5.2 Kísilfélagið-investeringsavtalen

5.2.1 Virkning av endringene ved tilleggsforskriften

186) Kísilfélagið-investeringsavtalen gjelder oppføringen, i to eller flere trinn, av et silikonproduksjonsanlegg i Helguvík i Reykjanesbær kommune.

187) I åpningsvedtaket var Overvåkningsorganets foreløpige oppfatning at Kísilfélagið-investeringsavtalen gjelder en tidligere avtale, som de samme partene inngikk om det samme prosjektet 29. mai 2009⁽⁷⁰⁾. Som det uttrykkelig framgår av preambelen til Kísilfélagið-investeringsavtalen: "[...] Investeringsavtalen som ble undertegnet 29. mai 2009 ble ansett som et foreløpig skritt mot inngåelsen av en mer omfattende investeringsavtale mellom partene" og at "denne investeringsavtalen derfor er en oppfølgingsavtale til den tidligere investeringsavtalen av 29. mai 2009"⁽⁷¹⁾.

188) Videre uttrykkes det i artikkel 2.2 i avtalen av 29. mai 2009 at "den fullstendige avtalen vil omfatte, men ikke være begrenset til, bestemmelsene om nedskrivning og avskrivning av anleggsmidler og andre regnskapsstandarder, unntak fra statlige avgifter, skattesatser og generelle beskatning av for selskapet, Tomahawk og investorene, import- og eksportavgifter, særavgifter osv." I tillegg

⁽⁶⁹⁾ Betraktning 33 og 39.

⁽⁷⁰⁾ Se betraktning 118–130.

⁽⁷¹⁾ Avsnitt N og O i preambelen.

framgår det av nr. 1.1 (f.1) i nevnte avtale at ”varigheten av denne investeringsavtalen og den etterfølgende fullstendige investeringsavtalen skal være minst 20 år fra inngåelsen [...]. Denne investeringsavtalen skal erstattes med den fullstendige investeringsavtalen og derfor avsluttes når den fullstendige investeringsavtalen blir rettslig bindende [...]”.

- 189) Islandske myndigheter har sagt at endringene av ordningen som tilleggsforskriften medførte, var rettet mot Becromal-investeringsavtalen, og at ingen andre prosjekter som ble igangsatt før ordningen trådte i kraft, ble gitt incentiver i henhold til ordningen.
- 190) Selv om Kísilfélagið hadde inngått en avtale med islandske myndigheter før ordningen trådte i kraft, var arbeidet med prosjektet angitt i 2009-avtalen ennå ikke igangsatt da Kísilfélagið-investeringsavtalen ble undertegnet i henhold til ordningen. Med tanke på at kravet om incentivvirkning var oppfylt, ville prosjektet derfor kunne omfattes av incentivene i henhold til ordningen, uavhengig av endringene innført ved tilleggsforskriften. Dessuten dro Kísilfélagið ikke fordel av endringene av incentivforskriftens artikkel 8 og 20 ved tilleggsforskriften.
- 191) Overvåkningsorganet konkluderer derfor med at endringene innført ved tilleggsforskriften ikke har noen virkning på Kísilfélagið-investeringsavtalen.

5.2.2 *Incentivvirkning*

- 192) Overvåkningsorganet bemerker, slik islandske myndigheter har bekreftet, at arbeidet på prosjektet ennå ikke var igangsatt. Det er dessuten uklart hvorvidt det noen gang vil igangsettes. Overvåkningsorganet er ikke informert om at byggarbeid er igangsatt i forbindelse med Kísilfélagið-prosjektet, eller om det er foretatt faktiske bestillinger av utstyr. Det ble derfor ikke gitt støtte før mottakeren hadde igangsatt arbeid på prosjektet.
- 193) Overvåkningsorganet konkluderer dermed med at ordningens vilkår om en incentivvirkning er oppfylt med hensyn til Kísilfélagið-investeringsavtalen.

5.2.3 *Investeringskostnadene og øvre grense for støtte*

- 194) Til tross for at Kísilfélagið-investeringsavtalen oppfyller ordningens vilkår om incentivvirkning, er islandske myndigheter enig i Overvåkningsorganets foreløpige konklusjon at Kísilfélagið-investeringsavtalen fastsatte ytterligere incentiver som gikk utover omfanget av den godkjente ordningen⁽⁷²⁾.
- 195) I henhold til Kísilfélagið-investeringsavtalen anslås det at oppføringen av silikonmetallproduksjonsanlegget vil foregå i to eller flere trinn i løpet av en treårsperiode. Avtalen fastsetter verken start- eller sluttdato for oppføring av anlegget eller de trinnene som kreves for at oppføringen kan gjennomføres. Avtalen angir heller ikke støtteberettigede investeringskostnader eller anslår støtteandeler eller en øvre grense for støtte. Ved tilsvarende anvendelse av begrunnelsen i betraktning 176–181 over på Verne-investeringsavtalen mener Overvåkningsorganet at disse elementene berører forenlighetsvurderingen av Kísilfélagið-investeringsavtalen i sin helhet, og at de derfor bør vurderes som en integrert del av avtalen.

- 196) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at Kísilfélagið-investeringsavtalen ikke fullstendig oppfyller vilkårene fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom i) avtalen ikke viser de støtteberettigede kostnadene som investeringen burde gjenspeile, ii) støtten er ikke tilstrekkelig mengdebestemt og iii) det finnes ingen beregningsmetode med hensyn til støtteandel for prosjektet.
- 197) Kísilfélagið-investeringsavtalen må følgelig anses som ny ekstraordinær støtte, som faller utenfor den godkjente ordningens omfang.

5.2.4 *Ytterligere støtte i tilfelle av endringer av ordningen*

- 198) I artikkel 22.8 i Kísilfélagið-investeringsavtalen fastsettes en ubetinget forpliktelse for islandske myndigheter til å gi mottakeren ytterligere støtte til et prosjekt som det allerede er gitt støtte til i forbindelse med ordningen, dersom framtidige endringer av ordningen skulle vise seg å være gunstigere.

⁽⁷²⁾ Som det framgår av betraktning 33–34 over.

199) Denne bestemmelsen garanterer mottakeren retten til å motta støtte utover det innledende tilskuddet som ble gitt under ordningen. Slik støtte faller derfor utenfor virkeområdet for ordningen slik den er godkjent av Overvåkningsorganet. Islandske myndigheter har bekreftet at de respekterer Overvåkningsorganets synspunkt at denne anvendelsen av ordningen ikke er forenlig med den godkjente ordningen. De har derfor gått inn for å oppheve denne bestemmelsen i avtalen. Islandske myndigheter meldte uansett ikke dette ekstraordinære tiltaket til Overvåkningsorganet, slik de burde i henhold til del I artikkel 1 nr. 3 i protokoll 3.

200) Overvåkningsorganet mener at all støtte som er gitt i henhold til ovennevnte bestemmelse bør klassifiseres som driftsstøtte, ettersom den ikke er knyttet til en innledende investering. Slik driftsstøtte er i seg selv uforenlig med EØS-avtalen, og Overvåkningsorganet har verken mottatt opplysninger eller argumenter om det motsatte. Støtten ble ikke gitt etter et forhåndsdefinert sett av støtteberettigede utgifter eller kostnader, som fastsatt i nr. 66 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.

5.2.5 *Konklusjon med hensyn til Kísilfélagið-investeringsavtalen*

201) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at Kísilfélagið-investeringsavtalen oppfyller kravet om incentivvirkning fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, og Kísilfélagið var derfor støtteberettiget i henhold til ordningen.

202) Overvåkningsorganet konkluderer imidlertid også med at Kísilfélagið-investeringsavtalen ikke oppfyller vilkårene i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom den verken angir støtteberettigede investeringskostnader eller støtteandeler og øvre grenser for støtte. Overvåkningsorganet anser derfor at all støtte som gis i henhold til Kísilfélagið-investeringsavtalen, utgjør uforenlig statsstøtte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen.

5.3 *Thorsil-investeringsavtalen*

5.3.1 *Ekstraordinært tiltak*

203) Ifølge de opplysningene Overvåkningsorganet har til rådighet, er Thorsil-investeringsavtalen ikke knyttet til en tidligere investeringsavtale.

204) I åpningsvedtaket stilte Overvåkningsorganet seg likevel tvilende til om det i henhold til artikkel 15.3 i Thorsil-investeringsavtalen kunne gis støtte utenfor den godkjente ordningen⁽⁷³⁾.

205) Som det framgår av betraktning 33 og 34 ovenfor, samtykker islandske myndigheter i Overvåkningsorganets foreløpige konklusjon at avtalen gir incentiver utover den ordningen åpner for.

206) Ettersom avtalen allerede har trådt i kraft, kan Overvåkningsorganet uansett ikke utelukke muligheten for at støtten ble gitt utenfor den godkjente ordningen. Overvåkningsorganet vil dermed vurdere tilleggsincentivene fastsatt i artikkel 15.3 i Thorsil-investeringsavtalen som om det utgjør ekstraordinær støtte.

5.3.2 *Incentivvirkning*

207) Thorsil-investeringsavtalen ble underskrevet 30. november 2010. Den gjelder oppføringen av et anlegg for produksjon av silikonmetall i Ölfus kommune, med en årlig produksjonskapasitet på cirka 50 000 tonn.

208) Ifølge islandske myndigheter var oppstarten av anlegget etter planen i oktober 2014. Byggingen av anlegget er imidlertid fortsatt ikke igangsatt, og det er uklart om prosjektet faktisk vil bli gjennomført. Det er derfor klart at det ikke ble gitt støtte før mottakeren hadde igangsatt arbeid på prosjektet. Overvåkningsorganet konkluderer dermed med at vilkåret om en incentivvirkning er oppfylt med hensyn til Thorsil-investeringsavtalen.

⁽⁷³⁾ Avsnitt 4.3.5.

5.3.3 *Investeringskostnadene og øvre grense for støtte*

- 209) I henhold til Thorsil-investeringsavtalen skal byggingen av anlegget for silikonmetallproduksjon etter planen finne sted i Ölfus kommune med planlagt produksjonsstart 1. oktober 2014. Avtalen fastsetter imidlertid verken start- eller sluttdato for oppføring av anlegget eller de trinnene som kreves for at oppføringen kan gjennomføres. Avtalen angir heller ikke støtteberettigede eller samlede investeringskostnader eller anslår støtteandeler eller en øvre grense for støtte.
- 210) Ved tilsvarende anvendelse av begrunnelsen i betraktning 176–181 over på Verne-investeringsavtalen mener Overvåkningsorganet at disse elementene berører forenlighetsvurderingen av Thorsil-investeringsavtalen i sin helhet, og at de derfor bør vurderes som en integrert del av avtalen.
- 211) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at Thorsil-investeringsavtalen ikke fullstendig oppfylder vilkårene fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom i) avtalen ikke angir de støtteberettigede kostnadene som investeringen burde gjenspeile, ii) støtten ikke er tilstrekkelig mengdebestemt og iii) det ikke finnes noen beregningsmetode med hensyn til støtteandel for prosjektet.
- 212) Thorsil-investeringsavtalen må følgelig anses som ny ekstraordinær støtte, som faller utenfor den godkjente ordningens omfang.

5.3.4 *Muligheten for en forlengelse av perioden for skattefritak*

- 213) Artikkel 15.3 i Thorsil-investeringsavtalen åpner mulighet for en forlengelse av støtteperioden utover den lengste varigheten fastsatt i den godkjente ordningen. Dette ekstraordinære tilleggsincentivtiltaket ble ikke meldt til Overvåkningsorganet, slik det burde i henhold til del I artikkel 1 nr. 3 i protokoll 3.
- 214) Muligheten for en forlengt støtteperiode er ikke knyttet til en opprinnelig investering, men reduserer i stedet de kostnadene Thorsil normalt ville måtte bære i sin daglige forretningsvirksomhet. Det utgjør derfor driftsstøtte. Slik driftsstøtte er i seg selv uforenlig med EØS-avtalen, og Overvåkningsorganet har verken mottatt opplysninger eller argumenter om det motsatte. Støtten ble særlig ikke gitt etter et forhåndsdefinert sett av støtteberettigede utgifter eller kostnader, som fastsatt i nr. 66 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.

5.3.5 *Konklusjon med hensyn til Thorsil-investeringsavtalen*

- 215) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at Thorsil-investeringsavtalen oppfylder kravet om incentivvirkning fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, og at Thorsil derfor var støtteberettiget i henhold til ordningen.
- 216) Overvåkningsorganet konkluderer også med at Thorsil-investeringsavtalen ikke oppfylder vilkårene i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom den verken angir støtteberettigede eller samlede investeringskostnader eller støtteandeler og øvre grenser for støtte. Overvåkningsorganet anser derfor at all støtte som gis i henhold til Thorsil-investeringsavtalen utgjør uforenlig statsstøtte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen.

5.4 **GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen**

5.4.1 *Ekstraordinært støttetiltak*

- 217) Ifølge de opplysningene Overvåkningsorganet har til rådighet, er GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen ikke knyttet til en tidligere investeringsavtale.
- 218) I åpningsvedtaket stilte Overvåkningsorganet seg likevel tvilende til om det i henhold til artikkel 22.7 i GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen kunne gis støtte utenfor den godkjente ordningen⁽⁷⁴⁾.
- 219) Som det framgår av nr. 33 og 34 ovenfor, samtykker islandske myndigheter i Overvåkningsorganets foreløpige konklusjon at avtalen gir incentiver utover dem ordningen åpner for.

⁽⁷⁴⁾ Se avsnitt 4.3.6 i åpningsvedtaket.

220) Ettersom avtalen allerede har trådt i kraft, kan Overvåkningsorganet uansett ikke utelukke muligheten for at støtten ble gitt utenfor den godkjente ordningen. Overvåkningsorganet vil derfor vurdere disse tilleggsincentivene i artikkel 22.7 som å utgjøre ekstraordinær støtte.

5.4.2 *Incentivvirkning*

221) Den 7. mai 2012 inngikk islandske myndigheter en avtale med GMR Endurvinnslan om skattefritak for oppføringen av et materialgjenvinningsanlegg på Grundartangi i Hvalfjarðarsveit kommune. I henhold til avtalen hadde GMR til hensikt å starte produksjonen på slutten av 2012, og at anlegget skulle være i full drift i 2014.

222) Som islandske myndigheter har bekreftet, ble det ikke gitt støtte før støttemottakeren hadde igangsatt arbeidet på prosjektet.

223) Overvåkningsorganet konkluderer dermed med at vilkåret om en incentivvirkning er oppfylt med hensyn til GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen.

224) Overvåkningsorganet må allikevel kontrollere om visse elementer av avtalen oppfyller kriteriene fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007.

5.4.3 *Investeringskostnadene og øvre grense for støtte*

225) Avtalen angir verken støtteberettigede investeringskostnader eller anslår støtteandeler eller en øvre grense for støtte.

226) Ved tilsvarende anvendelse av begrunnelsen i betraktning 176–181 over på Verne-investeringsavtalen mener Overvåkningsorganet at disse elementene berører forenlighetsvurderingen av GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen i sin helhet, og at de derfor bør vurderes som en integrert del av avtalen.

227) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen ikke fullstendig oppfylder vilkårene fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom i) avtalen ikke angir de støtteberettigede kostnadene som investeringen burde gjenspeile, ii) støtten ikke er tilstrekkelig mengdebestemt og iii) det ikke finnes noen beregningsmetode med hensyn til støtteandel for prosjektet.

228) GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen må følgelig anses som ny ekstraordinær støtte, som faller utenfor den godkjente ordningens omfang.

5.4.4 *Ytterligere støtte i tilfelle av endringer av ordningen*

229) Artikkel 22.7 i GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen inneholder en klausul som er identisk med den som er fastsatt i Kísilfjélagið-investeringsavtalen (se betraktning 198–200) med hensyn til den betingelsesløse retten til å be om mer støtte dersom ordningen utvides.

230) Som det bemerkes i nr. 199 over, garanterer denne bestemmelsen støttemottakerens rett til å motta støtte utover den som opprinnelig ble gitt i henhold til ordningen. Slik støtte faller derfor utenfor ordningens virkeområde. Islandske myndigheter har bekreftet at de respekterer Overvåkningsorganets synspunkt at denne anvendelsen av ordningen ikke er forenlig med den godkjente ordningen, og har derfor samtykket i at disse bestemmelsene oppheves i avtalen. Islandske myndigheter meldte uansett ikke dette ekstraordinære tiltaket til Overvåkningsorganet i henhold til del I artikkel 1 nr. 3 i protokoll 3.

231) Overvåkningsorganet mener at all støtte som er gitt i henhold til ovennevnte bestemmelse bør klassifiseres som driftsstøtte, ettersom den ikke er knyttet til en innledende investering. Slik driftsstøtte er i seg selv uforenlig med EØS-avtalen, og Overvåkningsorganet har verken mottatt opplysninger eller argumenter om det motsatte. Støtten ble ikke gitt etter et forhåndsdefinert sett av støtteberettigede utgifter eller kostnader, som fastsatt i nr. 66 i retningslinjene for regionalstøtte 2007.

5.4.5 Konklusjon med hensyn til GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen

- 232) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen oppfyller kravet om incentivvirkning fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, og at GMR Endurvinnslan derfor var støtteberettiget i henhold til ordningen.
- 233) Overvåkningsorganet konkluderer også med at GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen ikke oppfyller vilkårene i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom den verken angir støtteberettigede eller samlede investeringskostnader eller støtteandeler og øvre grenser for støtte. Overvåkningsorganet anser derfor at all støtte som gis i henhold til GMR Endurvinnslan-investeringsavtalen utgjør uforenlig statsstøtte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen.

5.5 Konklusjon

- 234) På bakgrunn av ovennevnte er Overvåkningsorganets konklusjon at Verne-investeringsavtalen i sin helhet ble inngått utenfor bestemmelsene i ordningen slik den er godkjent av Overvåkningsorganet, og utgjør dermed et ekstraordinært støttetiltak. Vurderingen viste at bestemmelsene i Verne-investeringsavtalen gir støtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c).
- 235) Dessuten, til tross for at Thorsil-, Kísilfélagið- og GMR Endurvinnslan-prosjektene oppfyller kriteriene for incentivvirkning for å være støtteberettiget i henhold til ordningen, vurderes hver enkelt avtale også å utgjøre ekstraordinære støttetiltak som ikke oppfyller vilkårene fastsatt i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom de verken angir støtteberettigede investeringskostnader, eller støtteandeler eller en øvre grense for støtte som disse kostnadene skulle tilsvare. Avtalene inneholder dessuten visse tilleggsbestemmelser om at det kan gis støtte utenfor den godkjente ordningen. Overvåkningsorganet mener derfor at disse avtalene i sin helhet utgjør uforenlig støtte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c).

6. Prosessuelle krav

- 236) Protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3 fastsetter at "EFTAs overvåkningsorgan skal underrettes i tide til å kunne uttale seg om planer som går ut på å innføre eller endre støtteordninger. Vedkommende stat kan ikke sette i verk de planlagte tiltak før prosedyren har ført til et endelig vedtak".
- 237) Islandske myndigheter meldte ikke endringene av ordningen som tilleggsforskriften brakte med seg, og som gjorde at støtte ble gitt til prosjekter der arbeidet var påbegynt før ordningen trådte i kraft. Islandske myndigheter meldte heller ikke Verne-, Thorsil-, Kísilfélagið- og GMR Endurvinnslan-investeringsavtalene til Overvåkningsorganet, ettersom de mente at disse avtalene omfattes av ordningen. Med tanke på Overvåkningsorganets konklusjon i betraktning 235 at disse investeringsavtalene i sin helhet faller utenfor virkeområdet for den godkjente ordningen, burde imidlertid disse avtalene dermed blitt meldt til Overvåkningsorganet for å bli vurdert som ekstraordinære støttetiltak.
- 238) Ettersom endringene av ordningen innebærer statsstøtte som er uavhengig av ordningen, og Verne-, Thorsil-, Kísilfélagið- og GMR Endurvinnslan-investeringsavtalene innebærer statsstøtte utenfor virkeområdet for den godkjente ordningen, var de i prinsippet underlagt kravene om individuell melding angitt i retningslinjene for regionalstøtte 2007.
- 239) Overvåkningsorganet anser derfor at islandske myndigheter ikke har overholdt sine forpliktelser i henhold til EØS-avtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3.

7. Berettigede forventninger og rettssikkerhet

- 240) De grunnleggende rettslige prinsippene for berettigede forventninger og rettssikkerhet kan påberopes av støttemottakere for å bestride et pålegg om tilbakebetaling av ulovlig tildelt statsstøtte. Prinsippene får imidlertid bare anvendelse i unntakstilfeller, og et foretak kan normalt ikke ha berettigede forventninger om at støtten er lovlig med mindre den ble gitt etter framgangsmåten for melding av støtte til Overvåkningsorganet (eller Europakommisjonen)⁽⁷⁵⁾. Dette prinsippet

⁽⁷⁵⁾ Sak C-5/89 *Kommisjonen mot Tyskland* [1990] Sml. I-3437, nr. 14, sak C-169/95 *Kommisjonen mot Spania* [1997] Sml. I-135, nr. 51 og sak C-24/95 *Land Rheinland-Pfalz mot Alcan Deutschland GmbH* [1997] Sml. I-1591, nr. 25.

er bekreftet av Domstolen: ”I en situasjon som den i hovedsaken kan et unntakstilfelle ikke påberopes i lyset av prinsippet om rettsikkerhet, ettersom Domstolen allerede har hevdet, i vesentlighet, at så lenge Kommisjonen ikke har gjort et vedtak om godkjenning av støtte, [...] kan ikke mottakeren være sikker på at støtten er lovlig, med det resultatet at verken prinsippet om vern av berettigede forventninger eller om rettsikkerhet kan få anvendelse.”⁽⁷⁶⁾

- 241) I prinsippet framgår det av Domstolens rettspraksis at en berettiget forventning om at støtten er lovlig ikke kan påberopes med mindre støtte er gitt i etter framgangsmåten fastsatt i protokoll 3 del 1 artikkel 1 nr. 3⁽⁷⁷⁾, der det angis at en grundig forretningsmann normalt bør være i stand til å avgjøre om framgangsmåten er fulgt⁽⁷⁸⁾.
- 242) Domstolen har bare i unntakstilfeller godtatt at en støttemottaker som ble gitt ulovlig støtte fordi den ikke ble meldt, kan påberope berettigede forventninger om at støtten var lovlig for å bestride tilbakebetaling⁽⁷⁹⁾. Domstolen har hevdet at et foretak kan påberope prinsippet om beskyttelse av berettigede forventninger når en unionsmyndighet har forårsaket at foretaket har fått forventninger som er rettfærdiggjort⁽⁸⁰⁾.
- 243) Ifølge islandske myndigheter ga Overvåkningsorganets tjenestemenn på et møte i Brussel 27. mai 2011 islandske myndigheter og Verne grønt lys til å inngå en revidert avtale, som ville gjøre at Verne kunne dra nytte av ordningen. Selv om islandske myndigheter anerkjenner at denne typen representasjon av Overvåkningsorganet, eller av dets enkelte medarbeidere, ikke er rettsstridige etter EU-domstolens rettspraksis, har de anmodet Overvåkningsorganet om å ta behørig hensyn til det som framkom på det nevnte møtet og dermed konkludere med at Verne-investeringsavtalen faktisk er forenlig med ordningen.
- 244) Overvåkningsorganet er enig med islandske myndigheter i at uttalelser fra en tjenestemann hos Overvåkningsorganet på et uformelt møte ikke kan påberopes som et argument for støttens forenlighet og ikke kan skape berettigede forventninger hos støttemottakere. Bare Overvåkningsorganet kan vurdere om statsstøtte er forenlig med EØS-avtalen. Inntil Overvåkningsorganet har gjort et endelig vedtak om et gitt tiltak, er det aktuelle tiltaket ikke klarert som forenlig med statsstøttereglene i EØS-avtalen. Overvåkningsorganet har ennå ikke besluttet å godkjenne regionalstøtte til Verne.
- 245) I tillegg avviser Overvåkningsorganet islandske myndigheters påstand om å ha gitt grønt lys til at Verne kunne motta regionalstøtte i henhold til den godkjente ordningen. Overvåkningsorganet har i sin korrespondanse med islandske myndigheter aldri gitt uttrykk for at Verne-prosjektet kunne være berettiget til å motta regionalstøtte. Overvåkningsorganet har derimot siden 2010, da drøftingene før melding om Verne-prosjektet foregikk, stilt seg tvilende til om kravene om incentivvirkning var oppfylt. Ved brev av 31. mars 2010 stilte Overvåkningsorganet seg tvilende til om islandske myndigheter hadde vist at de ulike skatte- og avgiftslettelsene i investeringsavtalen 2009 hadde en faktisk incentivvirkning. Overvåkningsorganet gjorde det også klart at islandske myndigheter ikke hadde framlagt noen dokumentasjon på at de hadde utstedt et tildelingsbrev om å gi støtte før arbeidet på prosjektet hadde startet, og at opplysningene de hadde framlagt, tydet på at arbeidet på prosjektet ble igangsatt før støttemottakeren og islandske myndigheter startet drøftinger om investeringsavtalen. Som nevnt i betraktning 153 over trakk islandske myndigheter senere tilbake avtalen av 2009, og 27. september 2011 inngikk de en annen avtale med Verne for at prosjektet kunne omfattes av ordningen. Verne-investeringsavtalen ble ikke meldt til Overvåkningsorganet, og er derfor ikke klarert som forenlig med statsstøttereglene i EØS-avtalen,

⁽⁷⁶⁾ Sak C-1/09 *Centre d'Exportation du Livre Français (CELF), Ministre de la Culture et de la Communication mot Société Internationale de Diffusion et d'Édition* [2010] Sml. I-2099, nr. 53. Se også sak C-91/01 *Italia mot Kommisjonen* [2004] Sml. I-4355, nr. 66 og 67.

⁽⁷⁷⁾ Sak C-5/89 *Kommisjonen mot Tyskland* [1990] Sml. I-3437, nr. 14, forente saker C-183/02 P og C-187/02 P *Demasa og Territorio Histórico de Álava mot Kommisjonen* [2004] Sml. I-10609, nr. 51.

⁽⁷⁸⁾ Sak C-5/89 *Kommisjonen mot Tyskland* [1990] Sml. I-3437, nr. 14, sak C-169/95 *Spania mot Kommisjonen* [1997] Sml. I-135, nr. 51.

⁽⁷⁹⁾ Forente saker C-183/02 og C-187/02, *Territorio P Demasa og Territorio Histórico de Álava mot Kommisjonen* [2004] Sml. I-10609, nr. 51.

⁽⁸⁰⁾ Sak T-290/97, *Mehibas Dordstelaan mot Kommisjonen* [2000] Sml. II-15 og sakene C-182/03 og C-217/03, *Belgia og Forum 187 ASBL mot Kommisjonen* [2006] Sml. I-05479, nr. 147.

- 246) Overvåkningsorganet kan derfor ikke godta at argumenter knyttet til rettssikkerhet eller berettigede forventninger kan være gyldige i dette tilfellet, særlig i lys av Domstolens rettspraksis og det vidtrekkende anvendelsesområdet for EØS-avtalens artikkel 61 og 107 TEUV

8. Tilbakebetaling

- 247) Støtte som gis uten å bli meldt til Overvåkningsorganet, utgjør ulovlig støtte i betydningen av protokoll 3 del II artikkel 1 bokstav f). Det følger av protokoll 3 del II artikkel 14 at Overvåkningsorganet skal bestemme at ulovlig støtte, som er uforenlig med statsstøtteregele i EØS-avtalen, må tilbakebetales av mottakerne, med mindre dette ville være i strid med generelle rettsprinsipper i henhold til protokoll 3 del II artikkel 14. Verken islandske myndigheter eller støttemottakerne framla argumenter som berettiger et generelt avvik fra et generelt rettsprinsipp,
- 248) En stats plikt til å oppheve uforenlig støtte er utformet for å gjenopprette den tidligere situasjonen⁽⁸¹⁾. Ved å tilbakebetale støtten har mottakerne gitt avkall på fordelene de hadde over sine konkurrenter på markedet, og situasjonen før støtten ble gitt er gjenopprettet i den grad dette er mulig⁽⁸²⁾.
- 249) Tilbakebetaling av ulovlig gitt statsstøtte bør omfatte samlede renter, i samsvar med protokoll 3 del II artikkel 14 nr. 2 og artikkel 9 og 11 i Overvåkningsorganets vedtak nr. 195/04/COL av 14. juli 2004⁽⁸³⁾.
- 250) Islandske myndigheter har så langt gitt begrensede opplysninger om støttebeløpet som er gitt i henhold til tilleggsforskriften og investeringsavtalene. De har dessuten ikke framlagt tilstrekkelige opplysninger om de datoene støtten ble stilt til rådighet for støttemottakerne. Overvåkningsorganet er for øyeblikket dermed ikke i stand til å fastslå de faktiske beløpene som støttemottakerne skal tilbakebetale.
- 251) Islandske myndigheter må sende en hensiktsmessig rapport til Overvåkningsorganet om framdriften i inndrivelse av støtte, og må angi klart de tiltakene de faktisk har truffet for å krevne støtten tilbake umiddelbart og effektivt. I tillegg må islandske myndigheter innen to måneder fra meldingen om dette vedtak, sende dokumenter som viser at inndrivelse av ulovlig og uforenlig støtte fra mottakerne er igangsatt (for eksempel rundskriv, krav om tilbakebetaling er utstedt osv.)

9. Konklusjon

- 252) Overvåkningsorganet konkluderer med at islandske myndigheter ulovlig har brukt støtten som ble gitt i henhold til tilleggsforskriften (og dermed Becromal-investeringsavtalen), i strid med protokoll 3 del II artikkel 1 nr. 3. Denne tildelte statsstøtten er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte og skal tilbakebetales med det beløpet som er utbetalt.
- 253) Overvåkningsorganet konkluderer med at islandske myndigheter ulovlig har brukt den ekstraordinære statsstøtten som ble gitt i henhold til Verne-investeringsavtalen, i strid med protokoll 3 del II artikkel 1 nr. 3. Denne statsstøtten er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte og skal tilbakebetales med det beløpet som er utbetalt.
- 254) Når det gjelder investeringsavtalene med Kísilfélagið, Thorsil og GMR Endurvinnslan, mener Overvåkningsorganet at selv om de tre prosjektene oppfyller kravene om incentivvirkning for å være støtteberettiget i henhold til ordningen, oppfyller avtalene ikke vilkårene i retningslinjene for regionalstøtte 2007, ettersom de verken angir støtteberettigede investeringskostnader eller støtteandeler og øvre grense for støtte, og de anses dermed som ny ekstraordinær uforenlig statsstøtte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i EØS-avtalen og retningslinjene for regionalstøtte 2007. Dessuten inneholder disse avtalene visse bestemmelser, nemlig artikkel 22.8 i Kísilfélagið-investeringsavtalen, 15.3 i Thorsil-investeringsavtalen og 22.7 i GMR-

⁽⁸¹⁾ Forente saker C-278/92, C-279/92 og C-280/92 *Spania mot Kommisjonen* [1994] Sml. I-04103, nr. 75.

⁽⁸²⁾ Se forente saker E-17/10 og E-6/11 *Fyrstedømmet Liechtenstein og VTM Fundmanagement mot EFTAs overvåkningsorgan* [2012] Sml. s. 117, nr. 141–142.

⁽⁸³⁾ Endret ved vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 789/08/COL av 17. desember 2008 om endring av kollegiets vedtak nr. 195/04/COL om gjennomføringsbestemmelsene omhandlet i del II artikkel 27 i protokoll 3 til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol med henblikk på standard skjemaene for melding av støtte (EUT L 340 av 22.12.2010, s. 1, og EØS-tillegget nr. 72 av 22.12.2010, s. 1).

investeringsavtalen, som åpner for at det kan gis støtte utenfor den godkjente ordningen. Disse bestemmelsene åpner dessuten for støtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og retningslinjene for regionalstøtte 2007. All ekstraordinær støtte som er gitt på grunnlag av disse avtalene, skal tilbakebetales med det beløp som er utbetalt.

- 255) Til slutt bemerkes det at de tiltakene som islandske myndigheter foreslår i betraktning 52 og 53 over, ikke setter Overvåkningsorganet i stand til å utelukke at den aktuelle støtten i denne saken er uforenlig –

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Den formelle undersøkelsen av den islandske investeringsincentivordningen med endringer meldt av islandske myndigheter er avsluttet.

Den formelle undersøkelsen av Marmeti-investeringsavtalen er avsluttet.

Artikkel 2

Tilleggsforskriften innebærer statsstøtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i betydningen av avtalens artikkel 61 nr. 3.

Artikkel 3

Becromal-investeringsavtalen innebærer statsstøtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i betydningen av avtalens artikkel 61 nr. 3.

Artikkel 4

Verne-investeringsavtalen innebærer ekstraordinær statsstøtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i betydningen av avtalens artikkel 61 nr. 3.

Artikkel 5

Investeringsavtalene Kísilfélagið, Thorsil og GMR Endurvinnslan oppfyller ikke vilkårene fastsatt i ordningen som godkjent ved vedtak nr. 390/10/COL, ettersom avtalene ikke inneholder henvisninger til verken støtteberettigede investeringskostnader eller til støtteandeler eller øvre grenser for støtte.

Investeringsavtalene Kísilfélagið, Thorsil og GMR Endurvinnslan innebærer ekstraordinær statsstøtte som er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte i betydning av avtalens artikkel 63 nr. 3.

Artikkel 6

Islandske myndigheter skal treffe alle nødvendige tiltak for at mottakerne av støtten nevnt i artikkel 3, 4 og 5, og som ble gitt dem ulovlig, betaler tilbake støtten.

Støtten som skal tilbakebetales, skal omfatte rente og renters rente fra den dato støtten ble gjort tilgjengelig for støttemottakerne, fram til den datoen støtten faktisk er tilbakebetalt.

Artikkel 7

Tilbakebetalingen av støtten skal være umiddelbar og faktisk etter framgangsmåtene i nasjonal lovgivning.

Islandske myndigheter må påse at støtten tilbakebetales innen fire måneder fra datoen for melding om dette vedtak.

Islandske myndigheter skal innstille alle utestående utbetalinger av støtten nevnt i artikkel 3–5 med virkning fra datoen for melding om dette vedtak.

Artikkel 8

Islandske myndigheter skal innen to måneder fra melding om dette vedtak framlegge følgende opplysninger for Overvåkningsorganet:

- a) Det samlede beløpet (med renter) som støttemottakerne skal tilbakebetale.
- b) De datoene beløpene som skal tilbakebetales ble stilt til rådighet for støttemottakerne.
- c) En detaljert rapport om framdriften som er gjort og tiltak som allerede er truffet for å etterkomme dette vedtak.
- d) Dokumenter som viser at inndrivelse av ulovlig og uforenlig støtte fra mottakerne er igangsatt (for eksempel rundskriv, krav om tilbakebetaling er utstedt osv.)

Artikkel 9

Dette vedtak er rettet til Island.

Artikkel 10

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel 8. oktober 2014.

For EFTAs overvåkningsorgan

Oda Helen Sletnes

President

Helga Jónsdóttir

Medlem av kollegiet

EU-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak M.7849 – MOL/ENI Hungaria/ENI Slovenija)

2016/EØS/14/02

1. Kommisjonen mottok 29. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket MOL Hungarian Oil and Gas Plc. ("MOL", Ungarn) ved kjøp av aksjer alene overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over foretakene ENI Hungaria Zrt. ("ENI Hungaria", Ungarn) og ENI Slovenija družba za trzenje z naftnimi derivati, d.o.o. ("ENI Slovenija", Slovenia).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - MOL: integrert olje- og gassforetak med virksomhet innen hele råolje- og naturgassverdikjeden.
 - ENI Hungaria: virksom innen detalj- og engrossalg fra raffineri av en rekke raffinerte olje-produkter i Ungarn.
 - ENI Slovenija: virksom innen detalj- og engrossalg av en rekke raffinerte oljeprodukter i Slovenia.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 91 av 8.3.2016. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse M.7849 – MOL/ENI Hungaria/ENI Slovenija, per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2016/EØS/14/03****(Sak M.7873 – Worldline/Equens/PaySquare)**

1. Kommisjonen mottok 26. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Worldline S.A. ("Worldline", Frankrike), i siste instans kontrollert av Atos S.E. ("Atos", Frankrike), ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele foretaket Equens S.E. med datterselskap PaySquare (samlet "Equens", Nederland).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Worldline: betalings- og transaksjonstjenester, herunder innløsning av betalingstransaksjoner, behandling av kortbetalinger, nettbanktjenester, behandling av kortutstedelse og lisensiering av betalingsprogramvare samt levering av kassaterminaler og tilhørende tjenester, hovedsakelig innen EØS.
 - Equens: leverer hele verdikjeden av både betalingshåndtering og kortutstedelser, herunder innløsning av betalingstransaksjoner og behandling av kortbetalinger innen EØS.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 89 av 5.3.2016. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse M.7873 – Worldline/Equens/PaySquare, per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2016/EØS/14/04****(Sak M.7874 – Warburg Pincus/General Atlantic/Unicredit/Pioneer US)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 29. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der datterselskaper av foretaket Warburg Pincus LLC ("Warburg Pincus", USA), datterselskaper av foretaket General Atlantic LLC ("General Atlantic", USA) og foretaket Unicredit S.p.A. ("Unicredit", Italia) ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over foretaket Pioneer Investment Management USA Inc. med datterselskaper i USA ("Pioneer US", USA). Pioneer US er i dag et heleid datterselskap av Unicredit.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Warburg Pincus: globalt oppkjøpsfirma med virksomhet gjennom sine porteføljeforetak i en rekke sektorer, herunder energi, finans, helse og forbruker, industri, forretningsvirksomhet, teknologi, media og telekommunikasjon.
 - General Atlantic: globalt oppkjøpsfirma med virksomhet gjennom sine porteføljeforetak i en rekke sektorer, herunder forretningsvirksomhet, detalj salg og forbrukervirksomhet, finanstjenester, helse, Internett og teknologi.
 - Unicredit: det italiensk morselskapet til et bankkonsern som tilbyr bank- og finanstjenester i Italia og i utenlandet.
 - Pioneer US: forvaltningsforetak med virksomhet i USA og Canada.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 89 av 5.3.2016. Merknadene sendes til Kommisjonen med referanse M.7874 – Warburg Pincus/General Atlantic/Unicredit/Pioneer US per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

⁽²⁾ EUT C 366 av 14.12.2013, s. 5.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2016/EØS/14/05****(Sak M.7925 – Newell Rubbermaid/Jarden)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 26. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Newell Rubbermaid Inc. ("Newell Rubbermaid", USA) ved kjøp og ombytting av aksjer alene overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele foretaket Jarden Corporation ("Jarden", USA).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Newell Rubbermaid: global markedsfører av forbruksvarer og kommersielle produkter med virksomhet i fem forretningssegmenter: i) verktøy, ii) kommersielle produkter, iii) skrivestyr, iv) baby- og foreldreprodukter og v) husholdningsprodukter.
 - Jarden: global markedsfører av forbruksvarer med virksomhet innen tre forretningssegmenter: i) merkeforbruksvarer, ii) friluftprodukter og iii) forbrukerløsninger.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 89 av 5.3.2016. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse M.7925 – Newell Rubbermaid/Jarden, per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

⁽²⁾ EUT C 366 av 14.12.2013, s. 5.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak M.7937 – Computer Science Corporation/Xchanging)
Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

2016/EØS/14/06

1. Kommisjonen mottok 29. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Computer Science Corporation ("CSC", USA) ved offentlig overtakelsestilbud offentliggjort 9. desember 2015 overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele foretaket Xchanging plc ("Xchanging", Det forente kongerike).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - CSC: leverer it-tjenester over hele verden til en rekke ulike bransjer som kjemikalier, energi og naturressurser, finansielle sektorer, helsepleie, jordbruk og produksjon, tjenester innen offentlig sektor samt teknologi for kunder innen de private og offentlige sektorer.
 - Xchanging: leverer forretningsprosess-, teknologi- og behandlingstjenester internasjonalt til kunder innen sektorene regnskap og oppkjøp, finansielle tjenester og forsikring.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 89 av 5.3.2016. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse M.7937 – Computer Science Corporation/Xchanging, per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

⁽²⁾ EUT C 366 av 14.12.2013, s. 5.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2016/EØS/14/07****(Sak M.7952 – Bridgepoint Group/Smyk Group)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 23. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Bridgepoint Group Limited (Det forente kongerike) ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over følgende foretak som tilhører Smyk Group: Kids International sp. z o.o. (Polen), Smyk All for Kids SRL (Romania), Madras Enterprises Limited (Kypros, Prolex Services Ltd. (Kypros), Spiele Max Holding GmbH (Tyskland), E-Commerce Services sp. z o.o. (Polen), Paritet-Smyk LLC (Ukraina), LLC Smyk Rus (Russland), Spiele Max AG (Tyskland), Beteiligungs und Dienstleistungs GmbH (Tyskland), Smyk sp. z o.o. (Polen), Smyk Global Assets sp. z o.o. (Polen), Mexvet Enterprises Limited (Kypros) og Smyk Global Assets GmbH (Sveits).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Bridgepoint Group Limited: risikokapitalforetak som spesialiserer seg på investeringer i europeiske mellomstore foretak som har virksomhet innen en rekke ulike sektorer herunder detaljhandel, foretakstjenester, finansielle tjenester, helse- og sykepleie samt media.
 - Smyk Group: detaljhandelsalg, herunder nettsalg, av produkter for barn som leketøy, barneklær og produkter og tilbehør for stell av barn/spedbarn.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 94 av 10.3.2016. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse M.7952 – Bridgepoint Group/Smyk Group, per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

⁽²⁾ EUT C 366 av 14.12.2013, s. 5.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2016/EØS/14/08****(Sak M.7967 – Apax Partners/Neuberger Berman/Engineering)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommissjonen mottok 29. februar 2016 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Apax Partners LLP ("Apax Partners", Det forente kongerike) og NBSH Acquisition, LLC ("Neuberger Berman", USA) ved offentlig overtakelsestilbud offentliggjort 8. februar 2016 i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele foretaket Engineering Ingegneria Informatica S.P.A. ("Engineering", Italia).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Apax Partners: risikokapitalforetak og konsulenttjenester.
 - Neuberger Berman: forvaltning av risikokapital- og hedgefondporteføljer.
 - Engineering: levering av it-tjenester til ulike bransjer, hovedsakelig i Italia.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommissjonen innbyr berørte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 91 av 8.3.2016. Merknadene sendes til Kommissjonen, med referanse M.7967 – Apax Partners/Neuberger Berman/Engineering, per faks (+32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

⁽²⁾ EUT C 366 av 14.12.2013, s. 5.

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7745 – Fortum/Lietuvos Energija/JV)

2016/EØS/14/09

Kommisjonen vedtok 23. november 2015 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32015M7745. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7898 – Arauco/Sonae Industria/Tafisa)

2016/EØS/14/10

Kommisjonen vedtok 26. februar 2016 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32016M7898. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7914 – KKR & Co/Webhelp SAS)

2016/EØS/14/11

Kommisjonen vedtok 1. mars 2016 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32016M7914. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7916 – Macquarie Capital/Ivanhoe/Logos Australia/Logos China)

2016/EØS/14/12

Kommisjonen vedtok 25. februar 2016 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32016M7916. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7922 – Nordic Capital/Greendeli Investment Holding)

2016/EØS/14/13

Kommisjonen vedtok 2. mars 2016 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32016M7922. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7938 – Catterton/L Companies)

2016/EØS/14/14

Kommisjonen vedtok 1. mars 2016 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32016M7938. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak M.7945 – UTC/Riello Group)**

2016/EØS/14/15

Kommisjonen vedtok 2. mars 2016 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32016M7945. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Statsstøtte – Tyskland

2016/EØS/14/16

**Statsstøtte SA.34402 (2015/C) (tidl. 2012/NN) – Statsstøtte til finansiering av
programvareløsninger til universiteter (HIS)**

Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til artikkel 108 nr. 2 TEUV

Kommisjonen har ved brev av 23. desember 2015 underrettet Tyskland om at den har besluttet å innlede undersøkelse i henhold til artikkel 108 nr. 2 i traktat om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) med hensyn til ovennevnte tiltak.

Interesserte parter kan sende sine merknader til de aktuelle tiltakene innen en måned etter at denne oppsummeringen og følgebrevet ble offentliggjort ([EUT C 85 av 4.3.2016, s. 6](#)), til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
B-1049 Brussel
Belgia

Faks: + 32 2 296 12 42
E-post: stateaidgreffe@ec.europa.eu

Merknadene vil bli oversendt til Tyskland. En berørt part som ønsker å få sine merknader behandlet fortrolig, kan sende inn en skriftlig, begrunnet anmodning om dette.

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Innbydelse til å sende inn søknader – 2016**2016/EØS/14/17****Unionens tredje handlingsprogram på området helse (2014–2020)**

Det ble offentliggjort en innbydelse til å sende inn forslag til tiltak på området ”Helse – 2016” 4. mars 2016 innenfor rammene av Unionens tredje handlingsprogram på området helse (2014–2020)⁽¹⁾.

Innbydelsen består av:

- innbydelse til å sende inn forslag til tilskudd til konkrete tiltak i form av prosjekter. Fristen for innsending av forslag er **2. juni 2016**.

Alle opplysninger, herunder kommisjonsbeslutning av 1. mars 2016 om vedtakelse av arbeidsprogrammet 2016 for gjennomføring av Unionens tredje handlingsprogram på området helse (2014–2020), og om kriteriene for utvelgelse av og støtte til tiltak innenfor dette programmet, er tilgjengelige på nettstedet til forvaltningsorganet for forbruker-, helse-, landbruks- og næringsmiddelsspørsmål (Chafea):

<http://ec.europa.eu/chafea/>

**Innbydelse til å sende inn forslag innenfor arbeidsprogrammet for tilskudd til
transeuropeiske telekommunikasjonsnett innenfor ordningen for et sammenkoplet
Europa for perioden 2014–2020**

2016/EØS/14/18

(Kommisjonens gjennomføringsbeslutning K(2016) 1225)

Europakommisjonen, generaldirektoratet for kommunikasjonsnett, innhold og teknologi, kunngjør hermed tre forslagsinnbydelser med det formål å gi tilskudd til prosjekter i samsvar med de prioriterte områder og mål som angis i arbeidsprogrammet for 2016 på området transeuropeiske telekommunikasjonsnett innenfor ordningen for et sammenkoplet Europa for perioden 2014–2020.

De tre innbydelsene som er utlyst, er følgende:

CEF-TC-2016-1: Business Registers Interconnection System (BRIS) (sammenkoplingssystem for foretaksregistre)

CEF-TC-2016-1: Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI) (elektronisk utveksling av trygdeopplysninger)

CEF-TC-2016-1: eProcurement (eInnkjøp)

Det samlede veiledende budsjettet som er tilgjengelig for de utvalgte forslagene innenfor disse innbydelsene, er 32 millioner euro.

Fristen for innsending av forslag er **19. mai 2016**.

Ytterligere opplysninger om de ulike innbydelsene finnes på nettsiden til CEF Telecom:

<https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-telecom/apply-funding/2016-cef-telecom-calls-proposals>

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 282/2014 av 11. mars 2014 om opprettelse av Unionens tredje rammeprogram på området helse (2014–2020), og om oppheving av beslutning nr. 1350/2007/EF (EUT L 86 av 21.3.2014, s. 1).

Kommisjonsmelding som gjelder artikkel 4 nr. 3 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/22/EF om nedlegging av forbod med omsyn til vern av forbrukerinteresser, som kodifiserer direktiv 98/27/EF, med hensyn til de institusjoner som kan reise sak i henhold til direktivets artikkel 2

2016/EØS/14/19

Myndighetene i de aktuelle medlemsstatene har utpekt institusjoner som kan reise sak i medhold av direktiv 2009/22/EF artikkel 2. Disse institusjonene er oppført på en liste offentliggjort i: [EUT C 87 av 4.3.2016, s. 1.](#)

Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/48/EF av 18. juni 2009 om sikkerhetskrav til leketøy

2016/EØS/14/20

(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til Unionens harmoniseringsregelverk)

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 71-1:2014 Sikkerhet for leketøy – Del 1: Mekaniske og fysiske egenskaper	13.3.2015	EN 71-1:2011+ A3:2014 Note 2.1	Dato utløpt (29.2.2016)
CEN	EN 71-2:2011 + A1:2014 Sikkerhet for leketøy – Del 2: Flambarhet	13.6.2014	EN 71-2:2011 Note 2.1	Dato utløpt (30.9.2014)
CEN	EN 71-3:2013 + A1:2014 Sikkerhet for leketøy – Del 3: Migrasjon av visse grunnstoffer	13.3.2015	EN 71-3:2013 Note 2.1	Dato utløpt (29.2.2016)
CEN	EN 71-4:2013 Sikkerhet for leketøy – Del 4: Kjemisett	28.5.2013		
CEN	EN 71-5:2015 Sikkerhet for leketøy – Del 5: Kjemiske leketøysett unntatt sett til kjemiske forsøk	13.11.2015	EN 71-5:2013 Note 2.1	31.5.2016
CEN	EN 71-7:2014 Sikkerhet for leketøy – Del 7: Fingermaling – Krav og prøvingsmetoder	13.6.2014		
CEN	EN 71-8:2011 Sikkerhet for leketøy – Del 8: Aktivitetsleketøy for privat bruk	19.10.2011		
CEN	EN 71-12:2013 Sikkerhet for leketøy – Del 12: N-nitrosaminer og N-nitrosamindannende stoffer	29.6.2013		
CEN	EN 71-13:2014 Sikkerhet for leketøy – Del 13: Luktesansspill, smakssansspill og kosmetikksett	13.6.2014		
CEN	EN 71-14:2014 Sikkerhet for leketøy – Del 14: Trampoliner til hjemmebruk	13.3.2015		

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CENELEC	EN 62115:2005 Elektrisk leketøy – Sikkerhet IEC 62115:2003 (Endret) + A1:2004	11.8.2011		
	EN 62115:2005/A2:2011 IEC 62115:2003/A2:2010 (Endret)	11.8.2011	Note 3	Dato utløpt (11.8.2011)
	EN 62115:2005/A11:2012	15.11.2012	Note 3	Dato utløpt (15.11.2012)
	EN 62115:2005/A2:2015	12.6.2015	Note 3	5.6.2017
	EN 62115:2005/A2:2011/AC:2011	19.10.2011		
	EN 62115:2005/A11:2012/AC:2013	29.6.2013		

(¹) ESO (europeisk standardiseringsorgan):

- CEN: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussel, tlf. +32 2 550 08 11, faks +32 2 550 08 19 (<http://www.cen.eu>)
- CENELEC: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussel, tlf. +32 2 519 68 71, faks +32 2 519 69 19 (<http://www.cenelec.eu>)
- ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tlf. +33 4 92 94 42 00, faks +33 4 93 65 47 16 (<http://www.etsi.eu>)

Note 1: Generelt vil opphørsdatoen for antakelse om samsvar være datoen for tilbaketrekking ("dow") fastsatt av det europeiske standardiseringsorgan, men brukere av disse standardene gjøres oppmerksom på at det i visse unntakstilfeller kan være en annen dato.

Note 2.1: Den nye (eller endrede) standarden har samme omfang som den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Note 2.2: Den nye standarden har et videre omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Note 2.3: Den nye standarden har et snevrere omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den (delvis) erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk, for de produkter eller tjenester som omfattes av den nye standarden. Antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk for produkter eller tjenester som fortsatt omfattes av den (delvis) erstattede standarden, men som ikke omfattes av den nye standarden, er ikke berørt.

Note 3: Når det gjelder endringsblader, er referansestandard EN CCCC:YYYY samt dens eventuelle tidligere endringsblader og et eventuelt nytt, angitt endringsblad. Den erstattede standarden (kolonne 3) består derfor av EN CCCC:YYYY og dens eventuelle tidligere endringsblader, men uten det nye, angitte endringsbladet. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Merk:

- Opplysninger om standardenes tilgjengelighet kan fås ved henvendelse enten til de europeiske standardiseringsorganene eller de nasjonale standardiseringsorganene som er oppført på en liste som er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med artikkel 27 i forordning (EU) nr. 1025/2012⁽¹⁾.
- Standarder vedtas av de europeiske standardiseringsorganisasjonene på engelsk (CEN og CENELEC publiserer også på fransk og tysk). Deretter oversetter de nasjonale standardiseringsorganene titlene på standardene til alle de påkrevde offisielle språkene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Europakommisjonen og EFTA-sekretariatet påtar seg intet ansvar for at titlene som er blitt framlagt for publisering i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, er korrekte.
- Henvisninger til rettelser ".../AC:YYYY" offentliggjøres bare som informasjon. En rettelse fjerner trykkfeil og språkfeil eller lignende feil fra teksten i en standard og kan dreie seg om en eller flere språkutgaver (engelsk, fransk og/eller tysk) av en standard som et europeisk standardiseringsorgan har vedtatt.
- Offentliggjøring av referansene i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* betyr ikke at standardene foreligger på alle offisielle EØS-språk.
- Denne listen erstatter alle tidligere lister offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*. Europakommisjonen sørger for ajourføring av listen.
- Ytterligere opplysninger om harmoniserte standarder og andre europeiske standarder finnes på Internett på adressen http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/harmonised-standards/index_en.htm

(¹) EUT L 316 av 14.11.2012, s. 12.